

KONSUMTION. Att köpa jeans är inte bara en fråga om kropp och form utan också en fråga för samvetet.
Nyheter, sidan 5

TORSDAG 15 DECEMBER. NR 50/2011

Jultablå tvärtom
Sidan 20

Lucia-Nora får julstämning i kyrkan
Sidan 7

Nådens gröna bekänner färg
Sidan 2

Tradition och pengar krockar i domprostgård

Den finska majoriteten sköt upp renoveringen av Domprostgården i Borgå.

Det rubbar förtroendet om inte överenskommelser håller, menar svenska minoriteten. **SIDAN 4**

Nytt kapell timras för Påras

SIDAN 6

KONSTNÄREN SEPP Kalliokoski leder arbetet med att bygga ett historiskt kapell i Kronoby.

Så väljs våra vackraste julsånger ut
Sidan 11

Om livet med epilepsi: Ta vara på stunden!
Sidan 8

Barnmusikalen engagerar hela byn
Sidan 12

LEDARE MAY WIKSTRÖM

Nu är det tid för Afrika

AFRIKA HAR ÄNNU mycket osagt. Det trumpetades ut i populärform av latinoartisten Shakiras slagdänga *This time for Africa* (ung. Nu är det Afrikas tur) i samband med fotbolls-VM i fjol.

Budskapet gäller fortfarande och på flera plan. Det finns en enorm marknad på den afrikanska kontinenten, inte minst när det gäller informationsteknik. Det har länder som inte dras med kolonialtidens tunga skuggor insett långt tidigare än ekonomierna i väst och norr. Indien och Kina är starka handelspartners, arabstaterna likaså. Förutom att de har hållit sig framme bättre bär de inte heller det stigma av övermakt som afrikanerna värjer sig mot när det gäller axeln väst-nord.

DEN OSUNDA pusten av loj överlägsenhet – oftast en totalt fördold sanning för dem som odlar den – dröjer tyvärr också kvar i de religiösa korridorerna. Ätminstone om man får tro afrikanerna själva.

Nyligen samlades representanter för medlemmarna i kommissionen för världsmission och evangelisation (CWME) i Ghana för att fira organets femtioårsjubileum. CWME har drygt tjuugo medlemsorganisationer, bland dem sådana anknutna till Kyrkornas världsråd. Såväl katoliker, evangelikala som pingstvänner har fullvärdigt medlemskap. Man kan tänka sig att den salva som av en av talarna levererade fick festfolket att baxna. Samtidigt var den främst riktad till ett blindögt Europa, som inte sett förändringen inom organet under de fem decennier som gått.

Bredsidan kom från teologie doktor Kwabena Asamoah-Gyado som analyserade utvecklingen från 1958, när CWME kom till. Då var uppfattningen att de andliga vingårdsarbetarna kom från nord för att sprida kristendomen i syd.

”Nu har det svängt”, konstaterade Asamoah-Gyado. I dag går evangelisationen från syd till nord och kristendomens epicentrum ligger i Afrika.

DET HÄR ses inte med blida ögon av de gamla – och i många afrikaners ögon – avkristnade europeerna. I den mån de har insett paradigmskiftet det vill säga. Asamoah-Gyados kritik är svidande: ”I Europa anklagas afrikanska immigranter ofta för att utgöra ett socialt problem. Samtidigt ser många av de här immigranterna sig själva tvärtemot som en räddning för kontinenten och är övertygade om att de är utsända med en mission att föra Europa tillbaka till Gud.”

TILLSPETSAT kunde man dra slutsatsen att de kristna från syd förvirrar och förlamar det religiösa etablissemanget med sin hängivenhet och icke-relation till det som genom århundradenas konsensus blivit politiskt korrekt och ”lagom” i religionsväg på den gamla kontinenten.

Ser man till Finland har de kristna immigranternas snarast tigits ihjäl. En stor del av dem som kommer hit är kristna. Ändå är integrationen av dem och deras tro i folkkyrkan blek, om inte rent av obefintlig. De är en kraftresurs som finns och eventuellt växer – så som brinnande tro ofta gör – innanför eller utanför de gamla kyrkornas väggar.

”Afrikanska immigranter är övertygade om att de är utsända med missionen att föra Europa tillbaka till Gud.”

PROFILEN: JUKKA RELANDER

”När vi började skriva ur ett jag-perspektiv blev vi klara på två månader. Om religion kan man skriva bara i första person singularis.”

Tro bara i första person

Skribenten Jukka Relander räknar sig varken som troende eller kristen i traditionell bemärkelse. Men filosofen i honom säger att den pågående fajten mellan nyateister och fundamentalister ger en undermålig bild av kristendomen.

TEXT OCH FOTO: ROLF AF HÄLLSTRÖM

Jukka Relander är prototypen för dagens frilansande cityfilosof som möter sin publik i radio och tv och som kolumnist. Sista fasta anställningen var 1988.

Men Relander är också grön politiker som leder den statliga jämställdhetsdelegationen och har varit ordförande i arbetsgruppen som tog fram det senaste partiprogrammet. Gröna förbundet har partidagsbeslut på att marginalisera religion och kyrka i vårt samhälle. Resultatet av en omröstning mellan två dåliga förslag.

Han säger att bland dagens ledande gröna politiker finns ingen som bundit sig vid att föra en antikyrlig politik. Många av Relanders partifränder gillar **Richard Dawkins** fräna religionskritiska bestseller. Självt gör han det inte.

– Den är skriven för den amerikanska marknaden och träffar i stort sett rätt. Där kräver fundamentalisterna att skapelseberättelsen lärs ut i skolan och att Darwin ska förbjudas på biologiekationerna.

Problemet är att vår lutherska kyrka inte har mycket gemensamt med amerikanska fundamentalister men angrips med argument från USA.

– Till och med Vatikanen accepterar ju Big Bang.

Inte en sanning

Att läsa Bibeln bokstavligt gör den till en inskränkt, tråkig och trivial bok. En-

ligt Relander är den tvärtom en mytisk och mångfacetterad bok som innehåller många motsägelsefulla utsagor.

– Den svarar inte uttömmande på våra frågor. Just därför har den gett upphov till en så rik tradition.

Sanningen är aldrig en. Vetenskapens observationer är objektiva, den har ett utanförperspektiv. Mina egna iakttagelser är subjektiva. Men inte är de osanna för det, menar Relander och gör en hisnande teologisk konstruktion: Guds perspektiv är alla subjektivistiska synvinklar gemensamt.

– Det är inget utomstående och likgiltigt perspektiv som vetenskapens. Gud är en del av världen.

I sin senaste bok *Uskon Sanat* (Trons ord) har han tillsammans med filosofkompisen **Tuomas Nevanlinna** ”krupit in” i den kristna tron. De började skriva med ett objektiva perspektiv, som en slags encyklopedi över religiösa uppslagsord. Men det fungerade inte.

– När vi i stället började skriva ur ett jag-perspektiv blev vi klara på två månader. Det övertygade oss om att om religion man kan skriva bara i första person singularis.

Religion är sant men på sitt sätt. Relanders och Nevanlinnas dialogbok växer fram till en mäktig apologi för att kristendomen, inklusive Jesu korsdöd och den tomma graven, håller som system.

Fast inte som empirisk kunskap. Skapelseberättelsen är ingen sanning i den meningen

Han vidhåller att deras beskrivning av kristendomen från insidan bara var ett experiment som inte blivit en personlig övertygelse.

– Det är OK om en människa säger att hon är ateist. Det har jag inget emot.

Men nyateismen är missionerande och aggressiv på ett sätt som bara gör folk ledsna.

– Människan är svag och skör och det tycks vara svårt att möta, funderar han.

Renässans för Paulus

Varför skrev de en sån här bok?

– Vi kände en bra drive och tyckte att nu skriver vi en bok, skrattar Relander.

KYRKPRESSEN KONTAKTA REDAKTIONEN

Chefredaktör och ansvarig utgivare
May Wikström
tfn (09) 612 615 33/
040 153 0313
chefred@kyrkpressen.fi

Redaktion i Helsingfors
Mannerheimvägen 16 A 9
00100 Helsingfors
tfn (09) 612 615 49
Fax (09) 278 4138

E-post: redaktionen@kyrkpressen.fi

Redaktion i Österbotten
Norrmalmsgatan 21 A
68600 Jakobstad
gsm 050 585 6460

Redaktörer:
e-post: namn@kyrkpressen.fi

Rolf af Hällström
tfn (09) 612 615 53

Christa Mickelsson
tfn (09) 612 615 57

Johan Sandberg
(Österbotten)
gsm 050 585 6460

Sofia Torvalds,
tfn (09) 612 615 54

Marina Wiik
tfn (09) 612 615 52

Nina Österholm
tfn (09) 612 615 51

Webbredaktör:
webred@kyrkpressen.fi

Layout:
Malin Aho

Utges av:
Fontana Media Ab

Bank:
Sampo
800012-00105840

Paradbild:
Johan Sandberg

Tryck:
KSF Media Ab, Vanda

KYRKPRESSEN ANNONSINFORMATION

Annonsredaktör:
Marianne Tanttinen,
tfn (09) 612 615 50,
annons@kyrkpressen.fi

Annonspriser:
Färg 2,05 €/spmm
Svart-vit 1,65 €/spmm
Moms 23% tillkommer

Radannonser:
4,50 €/rad inkl. moms.

Familjeannonser:
1 €/spmm inkl. moms.

Kyrkpressen utkommer normalt på torsdagar och inlämning av annonser sker senast torsdag veckan före.

För mera detaljer se mediekortet **www.kyrkpressen.fi**

Annonsförsäljning:
e-post: fornamn.efternamn@kyrkpressen.fi

Tom Kytöpuuro,
gsm 041 447 5725

Björn Sten,
gsm 0400 012 390

Leif Westerling,
gsm 050 329 4444,
fax (09) 278 4138

Jonny Åstrand,
tfn (06) 347 0608,
gsm 0500 924 528,
fax (06) 347 1018

Prenumerationer och adressändringar tfn (09) 612 615 50, **prenumeration@kyrkpressen.fi**.

Adressändring sker automatiskt via din församling då du gör flyttanmälan. Om du har prenumererat via Kyrkpressen kontaktar du oss.

Prenumerationspriser:
Finland & Norden 62 €
Utlandet 71,50 €

Men faktum är att bland filosoferna på kontinenten pågår sedan 90-talet en Paulusrenässans, avslöjar han.

Nationalism och stamgudar talar för exklusivitet. Paulus talar för en inklusivitet. "Här är inte jude eller grek, inte man eller kvinna, inte slav eller fri". Det är öppet för alla. Den kristna gruppmodellen är flokken. Där frågar man inte efter modersmål, nationalitet, kön eller inkomstnivå.

– Den tilltalar främlingen i oss, säger han något kryptiskt. En kristen är alltid en främling.

Reformationen var egentligen en återgång till Paulus, påstår Relander.

– Han har bevarat sin radikala potential.

För någon vecka sedan var Relander

JUKKA RELANDER växte upp hos sina morföräldrar, mormor hade en "ljus kristen tro". Relanders liv började dramatiskt: hans mor blev överkörd av en bil och det sista hon han göra var att skuffa undan barnvagnen med sin ettåriga son.

med om att grunda en kyrkovänlig fraktion inom partiet: "Nådens gröna". Nåden är för Relander det kristna begreppet framom alla andra. Dessvärre går det inte att göra nåden begriplig utan att tala om synd och offer.

Syndabocksmekanismen

Hur kan just den gula spaden bli så värdefull i sandlådan? Jo, för att också andra vill ha den. Som det tionde budet säger: "Du ska inte ha begärelse till din nästas ..."

– Det är en human condition, en mänsklig omständighet. Det bara finns där och vi kommer inte ifrån det.

Det är det en utmaning för varje gemenskap att hantera den här konflikten. Traditionellt tar man till synda-

bocksmekanismen, någon ska offras.

I kristendomen är det Jesus som placerar sig på den här platsen. Som kristen är jag syndare och kan inte kasta den första stenen.

– Att tala om synden är inte att skudbelägga utan att göra ansvarig. Vi är ansvariga för våra egna begär.

– När människan försöker något går det alltid snett. Människan kan inte befria sig från sin själviskhet.

Hon kan inte bli befriad, men hon kan bli förlåten. Den här dynamiken är kristendomens kärna.

– Fast kanske det finns andra väsentliga kärnor också, medger Relander.

JUKKA RELANDER

HISTORIKER, ESSÄIST OCH KOLUMNIST FRÅN HELSINGFORS MED KULTUR- SOCIAL- OCH PSYKOHISTORIA SOM SPECIALITET

GRÖN POLITIKER, ORDFÖRANDE FÖR PARTIETS PROGRAMKOMMITTÉ, RIKSDAGSMANNASUPPLEANT

FÖRFATTARE SOM TILLSAMMANS MED TUOMAS NEVANLINNA SKRIVIT BOKEN "USKON SANAT" (TRONS ORD)

Patrik Hagman fick pris

TEOLOGI. Teologie doktor Patrik Hagman fick i går kväll Åbo Akademis Per Brahepris. Prissumman uppgår till 12 000 euro.

– Det känns jätteroligt att få uppskattning för det jag gör och det jag vill göra, säger Hagman.

I prismotiveringen uppmärksammas också Hagmans bok *Om kristet motstånd* som kom ut

PATRIK HAGMAN är glad över den kreativa miljö han fått uppleva vid teologiska fakulteten i Åbo.

på Fontana Media i våras.

– Genom att studera den kristna traditionen har jag hoppats kunna säga något om var vi står just nu.

Hagman säger att han egentligen gjort "allt fel". Hans grundstudier tog över sju år och han hann studera både statsvetenskap och journalistik innan han landade i teologin.

– Jag tror det har färgat

av sig på mitt sätt att tänka. Dessutom valde jag ett ämne för min doktorsavhandling som ingen på teologiska fakulteten visste någonting om. Det är bara på TF det varit möjligt att göra så, här finns en genuin frihet och en kreativ miljö. Om det finns något originellt i det jag gjort beror det på att jag haft ett annorlunda sätt att jobba på.

Patrik Hagmans doktors-

avhandling handlade om Isac av Nineve och hans asketism. Just nu forskar Hagman kring kyrkosyn.

– Jag försöker arbeta fram ett möjligt sätt för kyrkan i Finland att förändra sig, ett alternativ till den folkkyrkteologi som finns. Jag hoppas att arbetet ska utmynnas i konkreta idéer om vad kyrkan ska göra.

• SOFIA TORVALDS

Moln över Domprost- gården

FASTIGHETSSTRATEGI. Dagen före förra veckans biskopsvisitation i Domkyrkoförsamlingen rev den finska gruppen i kyrkofullmäktige upp budgetförslaget för nästa år och plockade bort pengarna för renoveringen av Domprostgården, tjänstebostad för Borgås svenska kyrkoherde.

TEXT: ROLF AF HÄLLSTRÖM FOTO: NINA ÖSTERHOLM

Den svenska gruppen i kyrkofullmäktige och dess ordförande **Stig Bäcklund** togs helt på säng.

– Vi trodde det var klart med Domprostgården, säger han.

Diskussionerna om renoveringen har pågått i flera år. Investeringsplanen med ett anslag på en halv miljon euro för Domprostgården nästa år hade enhälligt gått igenom samfällighetens beredande instanser som alla har finsk majoritet.

Själva fullmäktigemötet blev dramatiskt efter ändringsförslaget. Det ajournerades för en timme för att kyrkorådet skulle kunna hålla ett extra sammanträde. De finska medlemmarna i rådet kovände och sköt upp renoveringen med ett år. I fullmäktige föll rösterna finskt mot svenskt.

– Förfarandet var extraordinärt, säger domprosten **Mats Lindgård** om de nya turerna kring Domprostgården som stått tom de senaste åren. Själva kan han leva med osäkerheten, men beslutet är ojuste mot hans familj som inte vet var den ska bo på sikt.

Bäcklund vill trots beslutet inte tala om en språkstrid.

– Jag vill tala om det som ekonomiska värderingar i en svår situation, säger Bäcklund. Men det är viktigt att ingångna helhetspaket håller. Det går illa om frågor klubbas av en och en.

Den finska gruppens ord-

förande **Jukka Hanni** säger att förslaget kom som en överraskning också för honom själv. Men han påminner om att det finska församlingsrådet i sitt budgetutlåtande ställt sig frågande till renoveringen: Ska man satsa en miljon för en enda familj eller borde pengarna komma fler till godo? Beslutet om boendeplikten är gammalt och Hanni låter förstå att Borgå domkapitel gott kunde tänka om.

Boendeplikten binder

Både Domprostgården och församlingens lägergårdar diskuterades intensivt vid biskopsvisitationen föregående veckoslut. Biskop **Björn Vikström** säger att domkapitlet utgår från att samfälligheten sätter Domprostgården i skick.

– Vi måste påminna samfälligheten om att tjänsten är belagd med boendeplikt som bara domkapitlet kan häva, säger han.

Fastighetschef **Dan Tallqvist** säger att tjänstemännen i sin beredning följt just detta juridiska krav.

Men fastigheten består av både huvudbyggnad och en sidobyggnad på sammanlagt 500 kvadratmeter som bägge måste saneras. Hur man än vrider på bruksplanen blir det en väl tilltagen bostad.

– Hyran blir därefter, konstaterar Tallberg.

Juha Westerlund som ställde själva förslaget är rädd

DOMKAPITLET I Borgå har beslutat att domprosten ska bo i Domprostgården men det är samfälligheten i Borgå som ska betala för renoveringen.

för att folk kommer att skriva ut sig ur kyrkan när det kommer fram att Borgå satsar en miljon på en kyrkoherdebostad när man tvingas spara och sälja en hel lägergård.

Han menar att boendeplikt är en relik från kyrkan övergått till helhetslön utan prästgårdar.

– Min fru är kyrkoherde i Lappträsk. Det var myck-

et gny när prästgården byggdes om till församlingshem. Men nu är alla nöjda.

Westerlund anser att boendeplikten kommer i en underlig dager eftersom förra domprosten **Lars Schmidt** inte behövde bo i Domprostgården.

– Den som senast bodde där var den finska kaplanen som numera är domprost i Helsingfors.

STRATEGI I TRE BITAR

Strategin fördelar Borgåfastigheterna i tre grupper: A) De som ska hållas kvar, typ Domkyrkan. B) De som ska säljas, typ klubblokaler som lika väl kan hyras upp på en ändamålsenligare adress. C) De som blir kvar men får en ändrad användning. T.ex. Kaplansgården ska projekteras om för att inhysa dagklubbar.

Svenska församlingen vill hålla Domprostgården i grupp A). Finska församlingen verkar överväga grupp C). I ett tidigare förslag placerades huset i grupp B).

DOMEN FÖLL I BORGÅ TINGSRÄTT

Böter för Henricson

Fontana Medias vd **Marcus Henricson** har dömts till böter för brott mot tjänsteplikt av oaktsamhet. Åtalen gällande grovt missbruk av tjänsteställning och grovt bedrägeri förkastades.

– Jag känner mig lättad. Det viktiga är att jag inte döms för ett uppsåtligt brott, säger Henricson.

Orsaken till åtalen var ett avtal om övertidersättning som betalats ut till före detta stadsdirektören **Per-Håkan Slotte**s sekreterare. Slotte var Henricsons företrädare på posten som stadsdirektör i Borgå.

JULRADION PUFF AV SOCIALA MEDIER

Rekordpublik för julradion

Den finska julradions webbplats har sedan 27 november haft 92 000 unika besökare, vilket är 1,5 gånger mer än det totala antalet lyssnare i fjol. En orsak tros vara att info om julradion spridits via sociala medier.

Den svenska versionen av Julradion är en nyhet för år. Dess webbplats har cirka 200 besökare per dag och drygt 300 personen har blivit svenskspråkiga julradions fans på Facebook.

– Satsningen har lyckats över förväntan. Jag hoppas på en fortsättning, säger redaktör **Patricia Högnabba**.

JUL GRAVLJUS

Frivilliga lyser upp gravar till jul

På julen hör det till att tända ljus på anhörigas gravar. Men ibland finns graven så långt borta att det inte är möjligt. I Vanda tänds ljus på gravarna med hjälp av frivilliga.

– Just nu kan vi uppfylla ett femtiotal önsningar, berättar **Heikki Hekurinen** i Vanda.

Då den frivilliga ljusständaren har besökt graven och tänt ett ljus får den som önskat ett ljus ett sms som meddelar att uppdraget är slutfört. Läs mera på <http://vantaa.suurellasydamella.fi>

Lassila samlade kandidater för kyrkomötet

KYRKOMÖTET. Kyrkoherden i Larsmo, **Max-Olav Lassila**, lanseras som den kandidat som ska ta över efter **Henrik Perret**.

TEXT: JOHAN SANDBERG

På prästlistan *Förtro och kyrka* för kyrkomötet finns förutom Lassila också **Johan Eklöf**, kaplan i Lappfjärd-Kristinestad, **Leif Erikson**, docent, hemlandssekreterare inom Svenska Lutherska Evangeliföreningen, **Stig-Olof Fernström**, prost, **Albert Häggblom**, församlingspastor i Kronoby och **Torsten Sandell**, kyrkoherde i Ingå.

För tro och kyrka ställer upp nitton prästkandidater för stiftsfullmäktige: **Harry S Backström**, Kimitoön, **Joe Brandt**, Jomala, **Tord Carlström**, Lovisa svenska, **Johan Eklöf**, Lappfjärd-Kristinestad, **Ulf Emeleus**, pastor, **Cay-Håkan Englund**, Bergö, **Stig-Olof Fernström**, prost, **Kjell Granström**, Västå-

boland, **Marcus Jakobsson**, Närpes, **Peter Kankkonen**, Karleby svenska, **Ingemar Klemets**, Vörå, **Tomas Klemets**, Vörå, **Lars Lövdahl**, Närpes, **Kristian Norrback**, Malax, **Boris Sandberg**, prost, **Peter Silfverberg**, Karleby svenska, **Tommi Tornberg**, Malax, **Gunnar Weckström**, prost och **Henrik Östman**, Kvevlax.

För tro och kyrka vill bland annat verka för beslut som befrämjar kyrkans viktigaste uppdrag, att förkunna Kristus, och som beaktar de svenskspråkigas situation och stöder äktenskap mellan man och kvinna, hemmen och familjerna.

Den österbottniska lekmanalliansten *För kyrkan 2* till stiftsfullmäktige har kompletterats med **Barbro Berglund**, Kronoby, **Liselott Forsman**, Petalax, **Christel Lax**, Vasa och **Theresia Rönnqvist**, Lappfjärd. På listan finns nu tolv namn (se Kp 49/2011).

Rundabordsträff om understöd

SAMTAL. Helsingforsbiskopen träffade de missionsorganisationer som blivit utan bidrag från **Vanda och Helsingfors**.

TEXT: MAY WIKSTRÖM

Parterna i samtalet hade bjudits in till Helsingfors domkapitel av biskop **Irja Askola**.

Verksamhetsledare **Göran Stenlund** från Svenska Lutherska Evangeliföreningen var också med. Han tycker att det var viktigt att alla berörda fick ge sin syn på saken. Däremot leder träffen inte till att organisationerna får tillbaka understöden.

I diskussionen sades att de förtroendevalda kanske inte längre har så stora insikter i vad mission innebär, och att auktoriteter inte heller betyder så mycket som tidigare. Det att kyrkans mis-

sionsstrategi säger en sak om de officiella missionsorganisationerna väger inte tyngre än en personlig åsikt.

Deltagarna uttryckte en gemensam oro för kyrkans enhet och framtid.

– Ifall allt fler församlingar och samfälligheter struntar i kyrkans egen struktur är det ett nytt hot mot kyrkans möjlighet att hålla ihop. Det handlar inte längre om den gamla axeln liberal-konserverativ utan om ett ansvar för helheten. Det tycker jag är viktigare än missionsbidragen, säger **Göran Stenlund**.

Med på mötet var även verksamhetsledarna för den finska evangeliföreningen (SLEY), Säningsmannen, Folkmissionen och Budbäraren samt de två kyrkoherdar som är ordförande för gemensamma kyrkoråden i Helsingfors respektive **Vanda samfälligheter**.

VAL KANDIDATER

Kandidaterna klara i dag

Kandidatlistorna för valet till stiftsfullmäktige i Borgå stift respektive av stiftets ombud i kyrkomötet ska vara klara i dag, torsdagen den 15 december. Kyrkpressen publicerar namnen på samtliga kandidater på sin nätsida i morgon.

I valet väljs 14 lekmän och sju präster till stiftsfullmäktige och fyra lekmanombud och två prästombud till kyrkomötet. Församlingarnas förtroendemän väljer lekmanerna, stiftets präster väljer prästombuden. Kandidatlistorna finns på kyrkpressen.fi.

DET ÄR inte alltid man hittar en lapp som berättar var jeansen är tillverkad. Ett slumpmässigt test på Kyrkpressen visade att det i två av fyra fall var oklart i vilket land jeansen blivit sydd.

Från vänster:
Made in: **Turkiet**
Made in: **information saknas**
Made in: **information saknas**
Made in: **Turkiet**

Att köpa jeans är ett etiskt val

KONSUMTION. Vi vill shoppa, och vi vill shoppa billigt. Men etiskt och billigt går sällan ihop.

TEXT: SOFIA TORVALDS & FELIX WESTERÉN (KP-PRAO)

FOTO: SOFIA TORVALDS

Du står i butiken i färd med att köpa ett par jeans. Tittar du efter var plagget är tillverkat? Känner du till om de människor som sytt jeansen är barn eller vuxna, om de arbetar under tvång eller frivilligt, om de får betalt för övertid eller arbetar under rimliga förhållanden?

För det mesta är svaret nej. I princip vill vi konsumera etiskt, men i praktiken vill vi shoppa billigt.

– En konsumentundersökning från Norden visar att finländarna är mest intresserade av att shoppa ansvarsfullt. Men vi lever i en kultur där allt ska vara billigt – inte bara kläderna, säger **Juha Beurling**, generalsekreterare vid Konsumentförbundet.

Beurling var en av deltagarna i ett seminarium om etisk tillverkning och handel med kläder som ordnades på Hanken i Helsingfors i början av december. Under seminariet visades en förkortad version av filmen *China Blue* av **Micha Peled**, en dokumentär om vardagen i en

kinesisk jeansfabrik. Enligt **Outi Moilala**, forskare i socialt ansvar, finns liknande problem inte bara i Kina utan i en mängd länder i Asien, Afrika och Latinamerika.

Den moderna "slit och slängkulturen" oroar experterna.

– FIDA och UFF får allt mer kläder med prislappar på, menar **Juha Beurling**.

– Om man köper kläder som man aldrig använder är det något som är väldigt fel.

Men vad kan konsumenten göra? Det viktigaste är att fråga om kläderna man köper är etiskt tillverkat. Du ska inte godkänna ett "jag vet inte" som svar.

– Om redan 5–10 procent av oss skulle gå in för en kon-

sumtionsstrejk skulle det ha effekt, menar **Beurling**.

EU-ambassadör **Eikka Kosonen** tycker att man ska köpa lokalt producerade kläder av hög kvalitet. De är dyrare, men håller längre. En kvinna i publiken föreslår att man ska göra så som hon och hennes väninnor; de samlas ibland och byter kläder med varandra.

Konkret med jeans

Claus Terlinden, kaplan i Karis svenska församling, är engagerad i frågor som berör etisk konsumtion. Han tycker att det är en kristens plikt att fundera på om det som man köper är etiskt eller inte.

– Självt köper jag ofta second hand.

Att diskutera värderingar hör till ramplanen för skriftskolundervisningen. Hur många etiska diskussioner det blir om just konsumtion beror på skribagruppen. – Om det finns någon i gruppen som är väldigt insatt i frågor kring etisk konsumtion brukar det bli en livlig diskussion, säger **Anna Laasio**, ungdomsarbetsledare i Kyrklätts svenska församling.

Hon tycker att det är viktigt att diskutera konsumtion för att det ska bli klart att alla våra handlingar har konsekvenser.

– Dessutom är det väldigt konkret. Vem äger inte jeans eller har en mobil?

När **Anna Laasio** diskute-

rar etik med ungdomar jämför hon med att så frön. Kanske det de talar om bär frukt någon gång.

– Diskussionerna i sig är viktiga, att medvetandegöra och att inte ge de unga dåligt samvete för saker de har svårt att förändra. Det viktigaste är att vara sig själv, inte hur många jeans man har i skåpet.

KOM IHÅG FÖR DIG SOM VILL KONSUMERA ETISKT

Det billigaste är sällan det bästa alternativet.

Köp hög kvalitet som håller bättre.

Köp second hand.

Fråga försäljaren om var och hur plagget är tillverkat.

Gå med i en konsumentorganisation.

Köp lokalt producerat.

Köp bara det du verkligen behöver.

Återvinn dina kläder.

Köp kläder av ylle, de behöver inte tvättas så ofta och det sparar på miljön.

"FIDA och UFF får allt mer kläder med prislappar på. Om man köper kläder som man aldrig använder är det något som är väldigt fel."

Juha Beurling

KAPELLET BYGGS i ett uthus. Håkan Vikström och MI-rektorn Tom Hansén räknar med att kapellet ska dras de 200 metrarna till kapellplatsen ännu i december.

Kapellet i Påras återuppstår

REKONSTRUKTION. Den senaste månaden har ett tiotal entusiaster byggt ett nytt kapell för den gamla kapellplatsen Påras i Kronoby.

FOTO OCH TEXT: JOHAN SANDBERG

Påras är en anrik plats. Mycket tyder på att den första bebyggelsen i Kronoby fanns just där.

Det ursprungliga kapellet på Påras revs i början av 1600-talet. När det byggdes och hur det såg ut vet man inte i dag.

– När Kronoby blev självständig socken 1607 fanns här ingen större kyrka än Påras kapell, säger **Håkan Vikström**, ordförande för Hembygdsföreningen. Den första kyrkan på den nuvarande kyrkplatsen invigdes 1614. Sannolikt revs kapellet ganska snart efter det.

Även om det nybyggda kapellets utseende och storlek är en produkt av entusiasterna bakom projektet så har de ändå något att gå efter.

Vi gjorde häpnadsväckande upptäckter. Vi fann både ett kristet och ett hedniskt gravfält.
Håkan Vikström

– I sal 204 i Nationalmuseet i Helsingfors finns ett vackert ornerat innertak uppmonterat, säger Vikström. Det kallas kapelltaket från Påras i Kronoby. Det här taket ska vi kopiera till kapellet som byggs. Kapellrummet är därför dimensionerat efter måtten på taket i Nationalmuseet, 4 gånger 3,5 meter.

Kapellets innertak upptäcktes 1930
Innertaket hittades på 1930-talet i en gård i Merjärvi by i Kronoby när man rev ett paneltak.

– Hur taket kom dit har ingen kunnat förklara. Hembygdsforskaren **Emma Pukkis** räddade taket genom att köpa det. Hon hade tänkt montera taket i ett museum som var på gång i Karleby, men Nationalmuseet gjorde anspråk på taket och löste in det. De verkar vara övertygade om att det härstammar från Påras. Det var också Pukkis.

Vikström är inte lika övertygad.
– Taket är i alla fall så pass intressant och värdefullt att det tillägnas en hel sal på Nationalmuseet tillsammans med andra kyrkliga föremål från 1600-talet. Bakgrunden till kapellbygget är att

hembygdsföreningen på 1990-talet gjorde arkeologiska utgrävningar vid Påras.

– Vi gjorde häpnadsväckande upptäckter. Vi fann både ett kristet och ett hedniskt gravfält.

På hednisk tid kremerade man sina döda och myllade över resterna. Man talar om brandgravar. Gravarna försågs med typiska gravgåvor såsom smycken som var vanliga på den tiden.

Vikström daterar brandgravarna i Påras till korstågstiden mellan 1050 och 1150.

– Vi hittade också spår av tidiga kristna begravningar på platsen, så kallade skelettgravar. Vanligtvis fanns en tönigivande gård som markerade tronskiftet mellan hednatid och kristendom. Mycket tyder på att det i Påras var en handelsgård.

Kronoby borde heta Påras

Skulle man ha följt normal namnpraxis 1607 skulle kommunen i dag heta Påras, inte Kronoby.

– Kronoby är ett konstruerat namn, säger Vikström. Det tillkom på önskemål av kung Karl IX som skrev under

fundationsbrevet för Kronoby socken i augusti 1607. Han ville att socknen skulle heta Kronoby för att påminna om hans egen kröning som ägt rum ett halvår tidigare. Ännu på 1700-talet kallade inlandsborna Kronoby för Påras.

Började som timmerkurs

Det praktiska arbetet med kapellbygget började som en kurs i Medborgarinstitutet (MI) och fortsatte sedan som ett samprojekt mellan Hembygdsföreningen och Påras byahemsförening. Sedan talkoarbetet tog vid har Vikström bokfört 500 talkotimmar.

MI kommer in i bilden på nytt när taket ska målas enligt förebilden i Helsingfors.

– Tanken är att amatörer ska få lära sig både att timra och att måla.

Kapellet förses med ett torn som timras in i den västra gaveln. I tornet ska kapellets klocka finnas och där planerar man också en utsiktsplats.

Det är meningen att allt ska vara klart tills Finska Missionssällskapet håller sin missionfest i Kronoby i juni nästa år.

JULFRID MEXIKO

Biskopsvädjan till drogarteller

Den mexikanska biskopen **Alfonso Cortés Contreras**, har sällt sig till de röster som väddar för eldupphör mellan stridande gäng under julen.

Enligt fredsaktivisten **Javier Sicilia** borde Mexikos drogarteller ta det lugnt under julhelgen för att "reflektera över vad de gör åt landet", rapporterar Christian Today. Sedan 2006 har 34 612 människor dött i gängrelaterat våld och siffran antas stiga ytterligare.

– Vi hoppas att julen skulle vara en tid av fred och kärlek för alla, säger biskop Cortés.

TROSFRIHET ENGLAND

Bön i byrå upp i rätten

Den lilla engelska byn Bideford i Devon har av tradition alltid inlett byråmötena med bön. En byråsmedlem försökte under sin tid i rådet ersätta bönen med stillhet, utan att lyckas. Nu blir frågan ett ärende för rätten, skriver Kristeligt dagblad.

Den tidigare rådsmedlemmen får stöd av den sekulära organisationen National Secular Society i kampen mot bön på mötena. Byrådet i sin tur stöds av den kristna organisationen The Christian Institute.

JULFRID KOREAGRÄNSEN

Krigföring med julgranar

En kristen grupp har fått tillåtelse att sända tre stora julgranar i metall till gränsen till Nordkorea, rapporterar Dagen. Det är de sydkoreanska myndigheterna som gett tillståndet.

Redan för ett år sedan fick en kristen grupp tillåtelse att tända en stor julgran vid gränsen. I år har myndigheterna trots protester från Nordkorea godkänt ytterligare två julgranar. Nordkoreanska medier uppger att julgranarna uppfattas som psykologisk krigföring.

Lucians advent

NORA PELTOLA julstressar inte, utan börjar köpa klappar redan i september. – Jag vill ge bort något användbart i stället för tingeltangel, säger hon.

JULINGREDIENSER.

Finlands Lucia Nora Peltola föredrar renkött framför skinka på julbordet.

TEXT OCH FOTO:
MARINA WIIK

Nora Peltolas advent inleds med kyrkobesök första advent och pepparkaksbak på självständighetsdagen.

– Vi brukar göra ett vanligt hus och en kyrka. Mätten vi använder har funnits med så länge jag minns.

I år har hennes advent till stor del fyllts av olika lucia-åtaganden: körövningar, fotograferingar och intervjuer.

– Själva lussandet börjar efter Luciadagen då jag och tärnorna åker runt till äldreboenden, skolor och sjukhus. Allt sker nästan på en gång.

Någon novis i Luciaskruden är Vichtistjejen ändå in-

te. Hon var Lucia för första gången redan i dagis.

– Jag minns när jag stod utanför Helsingfors domkyrka som 5-6-åring och tänkte: "Där vill jag också vara en gång."

Hon har också varit skolans Lucia både i sexan och nian.

– I nian kände jag plötsligt att det började lukta bränt. Jag hade glömt att väta mitt hårbotten och håret började brinna. Lyckligtvis tog programmet slut just då.

Gemenskap kring granen

Vartannat år firar Nora Peltolas familj jul med hennes pappas släkt och vart annat år med hennes mammas släkt.

– På julaftonsmorgonen äter vi gröt, sedan brukar vi gå i julbönen. Där får jag riktigt julkänsla, jag älskar att sjunga julsånger och se förväntanslysa i småbarnens ansikten.

Efter kyrkan väntar julmiddagen som är både långvarig och diger.

– Vi har alla traditionella rätter, men jag är ingen stor vän av skinka eller lådor, säger Peltola.

Däremot tycker hon mycket om renkött, som också alltid finns på julbordet.

– Antingen hämtar vi ren med oss från Lappland eller också beställer vi köttet av några familjebekanta. Just nu har vi en halv ren i frysen. Av den gör vi till exempel "Tjälstek", det är en av pappas bravurer.

Utöver maten är det julgranen och släktgemenskapen som gör hennes jul.

– På julaftonskvällen stannar vi uppe länge och berättar vad som hänt sedan vi setts senast. Julgranen är också viktig för mig, den måste vara äkta och dofta skog, säger Peltola.

Under Luciatiden är Nora Peltola ledig från sitt jobb som försäljare i en klädaffär. Efter nyår börjar hon plugga till inträdesförhör.

– Jag skulle helst börja studera näringslära vid Helsingfors universitet, men kan också tänka mig att bli farmaceut, säger Peltola.

RÖDVISSÅS TILL RENSTEK

3 dl köttbuljong (av 1 buljongtärning eller fond)
1/2 hackad lök
1 dl kraftfullt rödvin
2 msk socker
en nypa rosmarin eller timjan (vid behov 1,5 msk majsmjöl)
1 msk soja

Tillred köttbuljongen i en kastrull. Häll i rödvinet, löken sockret och rosmarin eller timjan. Koka cirka 20 min på svag värme utan lock. Sila. Häll tillbaka såsen i den urdiskade kastrullen. Red vid behov av såsen. Häll i sojan.

Kolla kyrkpressen.fi för receptet på Tjälstek av ren!

VÅGA FRÅGA

Fråga rakt och respektera svaret

ANN-SOFI STORBACKA är sjukhuspräst och svarar på läsarförfrågor om tro och liv.

Hur ska man stöda en väldigt sjuk vän som inte delar ens tro? Vad kan man säga och vad borde man absolut inte säga?

En svår sjukdom har följder också för den insjuknades omgivning. Den nya situationen har gjort dig osäker, sjukdomen är som en mörk skugga mellan dig och din vän. Du vill ställa upp för din vän och inte i onödan öka på hans eller hennes börd, men du vet inte riktigt hur du ska göra. Skulle din vän vara frisk skulle du inte ens komma på tanken att speciellt våga dina ord, du

skulle lita på att er vänskap är stark nog också för missförstånd och klumpiga ordval.

Jag har ett enda gott råd till dig, ett allmängiltigt råd till alla som befinner sig i samma situation som du. Mitt råd är: lämna bort alla förhandsuppfattningar om hur man borde förhålla sig till en svårt sjuk person. Fråga i stället din vän direkt om hur han eller hon vill bli bemött. Det gäller att fråga så rakt och enkelt som möjligt och respektera svaret. Vill du att jag ska komma på besök? Orkar du ta emot besök i dag? Kan jag göra något för dig? Vad vill du att vi ska tala om i dag? Är det något du längtar efter som jag kan hämta med mig? Visa för din vän att du bryr dig och att du står till förfogande för honom eller henne.

Visar du för din vän att du också står ut med svåra samtalsämnen är det sannolikt att din vän vill tala om sin sjukdom med dig, om alla de besvärligheter som sjukdomen för med sig, om behandlingar och om den närmaste framtiden, kanske till och med om döden. Men bli inte heller förvånad om din vän vill ta en paus från sin sjukdom och tala om något helt annat, något lätt och ytligt, som en motvikt till den tuffa vardagen. Din vän vill sannolikt också ibland vara något annat än "väldigt sjuk". I båda fallen är du ett stöd för din vän och svarar på det som han eller hon just då frågar efter.

Du säger att din vän inte delar din tro. Också när det gäller trosfrågor gäller det att vara ärlig och lyhörd. Du kan ta livsåskådningsfrågor till tals till exempel genom att fråga din vän om sjukdomen har förändrat hans eller hennes syn på livet. Trots att ni inte delar samma tro verkar ni ändå ha en god grund för er vänskap. Jag tror att du nog vet om och när du kan fråga din vän: vill du att jag ska be för dig? Lyssna till vad din vän svarar och respektera svaret du får.

Fråga KP:s expertpanel

IKP:s frågespalt besvaras frågor om tro och andlighet av präster i den lutherska kyrkan. Frågor om relationer, hälsa, familj och fostran besvaras av sjukskötare och kyrkans familjerådgivare. Redaktionen behöver ditt namn och dina kontaktuppgifter, men du får gärna ställa din fråga anonymt i tidningen. Redaktionen väljer och redigerar frågorna. Adressen är redaktionen@kyrkpressen.fi eller Kyrkpressen, Mannerheimvägen 16 A 9, 00100 Helsingfors. Märk kuvertet "FRÅGA". Panelen besvarar frågor endast i tidningen.

PÅ TVÄREN ROLF AF HÄLLSTRÖM

Tack ska ni ha!

Det är inte bråttom men det kan vara dags för ett tack.

Tack till de förfäder för trettio generationer sedan som släpade sten genom tjugo vintrar till ådalens strand. Som importerade specialkunniga hantverkare från kontinenten för att resa byggnader av helt andra dimensioner och material än de själva kunde tänka sig. Som köpte konstverk – för all del stapelvara – ända från Lübeck. Tack till senare generationer som betalat för åter-

kommande restaureringar av S:ta Katarina och kombinerat gammalt och nytt med kulturhistorisk pietet som skapar den tidlösa känsla ett nybygge aldrig kan ge. Som satsat på gediget hantverk i alla detaljer, från orgel till altare. Tack till vår generösa ut-

bildningspolitik som gjort det möjligt för folk att invandra och se till att vår minoritetskultur inte blir alltför insnöad. Med kaplan från Tyskland, kantor från Italien och kyrkoherde från Lappland hålls traditionen fräsch. Förvaltningschefer jag talar med säger att vi inte

kan fortsätta så här. I något skede kommer en konsult att räkna ut att satsningen per kyrkobesökare blir för stor jämfört med de många som står för sekinerna. Filosofen Jukka Relander sekunderar i denna tidning med att påpeka att kristendomen i grunden inte är en

speciell kultur utan något mycket mer. Han har rätt förstås. Tack i alla fall ni som står för slantarna som håller stil på vår gudstjänsttradition. Tacksamhetsskuldkänner jag inte. Det finns plats i bänkarna.

EPILEPSI. Gun-May Prest har ett osynligt handikapp. När hon blev sjuk fick hon omvärdera hela sitt liv. Hon har fått kämpa mot rädsla och okunskap, men sjukdomen har också lärt henne att det finns en plan för oss alla.

Livet är här och nu

TEXT: EVA SUNDSTRÖM

FOTO: JOHAN SANDBERG

Jag möter **Gun-May Prest** hemma på familjens gård i Karleby. Solstrålarna får hennes röda hår att glöda och hon ser pigg och fräsch ut. Tanken slår mig genast: Den här kvinnan kan inte vara sjuk. Gun-May nickar igenkännande:

– Det har jag fått höra många gånger. Enligt andra människor ser jag för ung och för frisk ut för att få åka färdtjänst.

Gun-May Prest syftar på taxibiljetterna hon beviljas sedan två år tillbaka. Det är biljetterna som gett henne känslan av frihet tillbaka. Det är den hon saknar – friheten att kunna komma och gå som hon vill och inte alltid vara tvungen att be någon annan om hjälp.

– Körkortet var väldigt viktigt för mig. Vi bor ute på landet och behöver bil för att kunna ta oss till och från stan för att handla mat och uträtta ärenden. Att inte få köra bil var bland det värsta som kunde hända mig.

Sjukdomen kom för att stanna

Epilepsin klev oväntat in i Gun-May Prests liv när hon var 22 år. Familjen hade firat lillajul hemma hos hennes mor och var på väg hem i adventsnatten när hon plötsligt fick ett krampanfall där hon satt i baksätet tillsammans med barnen.

– När jag får ett anfall är jag inte alls medveten om vad som händer med mig. Det är som om jag går in i ett tomrum, jag tappar totalt greppet om tid och rum. När min man **Lars** oroligt berättade för mig vad som hade hänt – att jag krampat två gånger i bilen och tappat det yngsta barnet som då var 1 år på golvet mellan sätena i bilen – trodde jag först att han skojade.

Vad hon inte just då förstod var att hon hade fått en sjukdom som kommit för att stanna. Krampanfallen, som hon

trodde bara var en tillfällighet, skulle komma att bli en del av hennes vardag. Under åren som följde prövade läkarna ut den ena medicinen efter den andra. Hon hade bättre och sämre perioder, men anfällen försvann aldrig helt.

Änglavakt

Prest har flera gånger upplevt att någon har hållit sin hand över henne och skyddat henne från faror. Anfällen frågar nämligen inte efter om de kommer i rätt stund eller inte.

Gun-May Prest och hennes man driver ett lantbruk och är mjölkproducenter. Hon berättar om hur hon vid ett flertal tillfällen, mitt under pågående mjölkning, fått ett anfall och blivit liggande i båsen eller i gödselrännan. Konstigt nog har hon aldrig blivit trampad på eller sparkad av korna trots att hon legat alldeles intill deras klövar. Men det är inte enbart ute i ladugården hon har kunnat råka illa ut. Gun-May Prest har varit med om två allvarliga bilolyckor när hon ännu körde bil. I dag sätter hon sig inte längre bakom ratten.

– Det är inte värt det. Det värsta som skulle kunna hända är att jag skadade någon annan människa.

Under den ena av de två bilolyckorna var det på ett hår när att hon inte själv råkade väldigt illa ut.

Självt kommer hon inte ihåg mycket mera än att hon åkte till affären för att handla mat. Om den höga farten, om hur hon krockade med ett träd, om hur bilen voltade och kanade ner i diket och slutligen stötte mot en vägtrumma har ögonvittnen berättat för henne efteråt.

Bilen totalförstördes och blev liggande upp och ner, men mirakulöst nog klarade Gun-May Prest sig helt oskadd. Där hon satt inne i bilen, fastspänd i sätet upp och ner, upplevde hon att hon turvis befann sig i himlen och turvis i helvetet. Hon hade aldrig tidigare, och inte heller senare, upplevt

GUN-MAY PREST är aktiv inom Epilepsiföreningen och föreläser ofta om sin sjukdom.

något liknande när hon haft ett anfall.

– Jag har gått i terapi för att behandla kraschen och det faktum att jag kunde ha dött – eller ännu värre – jag kunde ha tagit livet av en annan människa. Men bilderna, det jag såg där i bilen, det har ingen kunnat ta ifrån mig, säger hon allvarligt.

– Det jag såg var stort och går inte att beskriva med ord. Bilderna har etsat sig fast här uppe, säger hon och pekar på huvudet.

Men hon säger också att det hon såg där i bilen inte skrämmer henne. Tvärtom har det gett henne en trygghet – en förtröstan om att det finns en mening med allt som sker.

– Ingen vet när livet tar slut, men det finns en plan för oss, var och en.

Stor operation

Det var också ur den här upplevelsen hon hämtade kraft när hon 2004 genomgick en stor hjärnoperation – en operation vars syfte var att försöka få anfällen under kontroll. Det var en operation som under tre års tid förbereddes genom många jobbiga

undersökningar och kartläggningar.

– Jag var inte alls rädd. Det jag hade sett och varit med om under bilolyckan gav mig en förtröstan om att det inte lönar sig att gå omkring och grubbla i förväg. Gud har ändå allting förutbestämt.

Operationen gjorde inte henne fri från epilepsin, men krampanfallen försvann. De anfall Gun-May Prest har i dag betecknar hon närmast som frånvaroattacker.

Konsten att acceptera sin sjukdom

Vägen till att bli du med sin sjukdom har varit lång. För Gun-May Prests del tog det närmare femton år innan hon accepterade att det var så här hennes liv skulle se ut för alltid.

– Det skulle aldrig ha gått om det inte varit för familjen, vännerna och andra människor i samma situation.

Vändpunkten kom när hon gick en anpassningskurs för personer med epilepsi. Under den kursen fick hon för första gången i sitt liv se hur det ser ut när en annan människa får ett anfall – en upplevelse hon inte reagerade nämnvärt på.

rig använder alkohol. Men jag är också medveten om hur lätt det är att döma en människa som man ingenting vet om.

Tar en dag i taget

I köket hos familjen Prest hänger en tavla med orden ”Alla dessa dagar som kom och gick, inte visste jag att det var livet” – en tavla som Gun-Mays syster **Inga-Lis Haglund** gjort åt henne.

– Varje morgon ser jag på tavlan och påminns om att allting inte är så självklart. Det gäller att ta vara på stunden för morgondagen vet vi inget om.

OM EPILEPSI

Ett epileptiskt anfall orsakas av en tillfällig störning i hjärnans aktivitet.

Ett epileptiskt anfall tar sig i uttryck i form av medvetlöshet eller sänkt medvetandenivå, beteendeförändringar samt kramper.

Epilepsi kan vara medfött, men kan också uppkomma som en följd av skada eller infektion.

Ungefär 56 000 personer i Finland har epilepsi. Av dem är cirka 5 000 barn.

Vem som helst kan insjukna i sjukdomen. Det är vanligast att man insjuknar redan som barn eller sent i livet, som åldring.

Epilepsi behandlas genom medicinering. Målet är att få bort anfällen helt och hållet. 25 procent av alla personer med epilepsi har en svårbehandlad form av sjukdomen. En stor del av dem kan bli hjälpta genom ett kirurgiskt ingrepp.

Källa: www.epilepsia.fi

EPILEPSIANFALLEN HAR påverkat minnet. Därför är Gun-May Prest noga med att skriva upp allt som ska göras i kalendern.

– Men när jag själv fick ett anfall under de här kursdagarna stängde jag in mig på hotellrummet en hel dag – jag skämdes så och behövde tid för att be-

arbeta mina känslor och det som hade hänt. Jag var tvungen att för mig själv hitta en mening med livet för att kunna gå vidare.

För Gun-May Prest har det blivit viktigt att hjälpa andra i samma situation. Hon är aktiv inom Epilepsiföreningen och är ofta ute och föreläser om sin sjukdom.

– Jag vill att människor ska bli bättre på att ta hand om varandra. När en medmänniska ligger på marken går man bara inte förbi.

Fördomarna finns kvar

Förr i tiden trodde man att de som led av epilepsi var besatta av onda andar. Sjukdomen har också kallats för den heliga sjukdomen (*morbus sacer*) och anfällen ansågs utgöra ett slags religiöst tillstånd. Man stängde in människor med epilepsi på anstalter i rädsla för att sjukdomen skulle smitta. Så sent som 1969 avskaffades den punkt i äktenskapslagen från 1929 som säger att personer med fallandesjuka bara får gifta sig med presidentens tillstånd.

Men faktum är att fördomarna kring sjukdomen lever kvar – fördomar som är skapade av rädsla och okunskap.

– Jag har många gånger blivit anklagad för att vara berusad – jag som ald-

”Jag har många gånger blivit anklagad för att vara berusad – jag som aldrig använder alkohol.”

Gun-May Prest

Fridfull jul och ett välsignat Nytt År!

Touring Partner

Tel. 0500-162 120

PARTOURS

Pargas
044 052 4911, 044 552 7427

**Lillhagens
Gräv AB**

Tfn. 050-524 5381

**Engsbo
Charter Bus**

Tel. 050-349 1135

KONTAKTOR OY AB

Tel. 06-317 7900

**SÖDERLÅNGVIKS
MUSEUM**

25870 Dragsfjärd.

Ab Oskar Haglund Oy
Vasa
0400-667388

**Klockor-Smycken
Nygårds
UR-GULD
Tel. 224 2022
Matsilver-Presenter**

**G.NYMAN
BYGGTJÄNST**

KÄLLBY TEL. 06-766 7922

brasserie
www.brasserie.fi

Fiskaffär Snickars Ab

Tel. 050-527 2306

Nynäs Golv Ab

Ålandstrafiken
www.alandstrafiken.ax

**KATTERNÖ
GROUP**

**Nykarleby
Bostäder**

Tel. 06-785 6100

ByggFix

Tel. 0400-867 368

www.kronoby.fi

Barman Anders Fma
040 728 7339

LURENS

LURENS SOMMARTEATER / PERNÅ
ÖNUF, tel. (019)532 412

**Malax Blomstercenter-
Begravningsbyrå AB**

mbb@pp.malax.fi
www.malaxbegravningsbyra.fi

Korsholms Kommun
www.korsholm.fi

Karleby Stad

Tel. 06-828 9111

RAITISMAJA
ÄKÄSLÖMPOLO, KOLARI, YLLÄS
www.nykter.fi/raitismaja
06-318 0921

LOCUS

www.locus.fi

Vita Fysio

Tel. (06)322 3566

ENEBERGS

BEGRAVNINGSBYRÅ
Tel. 018-19028

BACKMANS OPTIK

Tel. 018-19 226

BOX BED & BREAKFAST

Handelsmans Cafe

www.uuwanas.fi

SIBBO

Anders 050-592 1192
Magnus 050-593 4432
www.enagolvchtak.fi

**Svenska
folkskolans
vänner**

www.sfv.fi • 09-6844 570

STÄMNINGSSKAPARE De vackraste julsångerna bjuder på en kravlös paus i julstressen.

DE VACKRASTE julsångerna skapar julstämning också bland utlandsfinländare. Sånghäften skickas till bland annat Ungern, Etiopien, Australien, Namibia och Hong Kong.

Ingen jul utan de vackraste julsångerna

TEXT: MARINA WIIK FOTO: JOHAN SANDBERG

Småbarn, gamla tanter och farbröder, ungdomar. Roströster, änglastämmor och skrovliga basar.

Medan kyrkorna gapar tomma under vanliga gudstjänster drar *Devackraste julsångerna* fullt hus år efter år.

Julsångerna hör till de tillfällen i kyrkan som fungerar bäst och lockar mest människor, bekräftar **Mikael Heikius**, kantor i Vasa svenska församling.

Enligt Heikius är det kravlöst att komma till kyrkan för allsång. Den som inte är speciellt kyrkvan behöver inte vara rädd att sticka ut.

De vackraste julsångerna fungerar som en ventil mitt i julstressen. Julsång-

”Melodin får inte vara för hoppig eller för hög.”

Maria Westerling

erna ger stämning, ro och gemenskap på ett sätt som inte känns för påträngande. Man kan sitta ensam tillsammans.

I år ordnar Vasa svenska tre allsångsaftnar med De vackraste julsångerna, en i varje kyrka.

Jag tror inte att julsångerna tar publik från annat julprogram. Snarare fungerar De vackraste julsångerna som en inkörsport till exempelvis julbönen, säger Heikius.

Två års prövotid för nya sånger

I år finns det 22 sånger att välja mellan i allsånghäftet. Kring hälften av dem är obligatoriska, resten växlar från år till år.

Det ska finnas ett antal advents-sånger, några för barnen och åtminstone en trettondagssång, säger **Maria Westerling**, byråsekreterare på Finska Missionsällskapet.

Sångurvalet görs tidigt på våren av kantorer från en viss församling eller ort. I år gick turen till Mikael Heikius och hans kolleger **Monica Heikius** och **Dan Andersson**. Sju av sångerna i den svenskspråkiga broschyren finns också i det finskspråkiga sånghäftet

Det svenskspråkiga häftet har tryckts i 50 600 exemplar och innehåller två nya sånger, *Joy to the World* och *Mary's Boy Child*. *Tre kungars marsch* återkommer efter flera års paus.

Tre kungars marsch var mitt förslag. Sången är ursprungligen fransk med både barnsliga och orientaliska inslag. Jag tycker om referenser till att den första julnatten faktiskt ägde rum i Mellanöstern, säger Mikael Heikius.

De nya sångerna kommer att finnas i sånghäftet i ett par år framöver för att ge folk tid att vänja sig vid dem och kunna avgöra om de fungerar eller inte.

Inga hoppiga eller höga melodier

De vackraste julsångerna får inte vara för tekniskt avancerade utan ska vara lätta att sjunga för alla.

Melodin får inte vara för hoppig eller för hög, säger Maria Westerling.

De vackraste julsångerna har klingat varje år sedan 1973.

I början bestod sångurvalet av ett vikt papper som församlingarna själv skulle kopiera upp. Under de senaste åren har fler bilder och texter som hör ihop med den aktuella julinsamlingen plockats in i ett litet sånghäfte.

Det är ett sätt att visa att mission inte är märkvärdigt utan något som angår oss alla. Vi kan hjälpa dem som har det sämre ställt än vi även om de bor på an-

dra sidan jordklotet, säger Westerling.

De vackraste julsångerna sjungs årligen av nästan en miljon finländare. Varken Westerling eller Mikael Heikius tror att De vackraste påsksångerna skulle ha lika stor genomslagskraft.

Julen är en mycket traditionell högtid och klassiska julsånger nöts in redan när vi är barn. Om vi skulle ta bort *Härlig är jorden* eller *Nu tändas tusen juleljus* ur sånghäftet skulle det nog orsaka ramaskri, tror Westerling.

VISSTE DU ATT ...

De vackraste julsångerna ordnades för första gången 1973. Gunvor Helander, dåvarande kantor i Åbo svenska församling, utarbetade konceptet på svenska.

Genom åren har 116 olika sånger funnits på repertoaren.

Mariehamns församling ordnade 16 julsångssamlingar, flest i Borgå stift, i fjol.

År 2010 inbringade kollekterna vid De vackraste julsångerna över 580 000 euro.

Församlingar kan pricka in sina julsångssamlingar på en karta på FMS' webbsida mission.fi. Där pågår också en omröstning om den mest älskade julsången. För närvarande toppas listan av Giv mig ej glans och Stilla natt, heliga natt.

PRESENTATION

Glädje
i Borgå stift

Glädje är ett bra tema för Årsbok för Borgå stift 2011. Kanske är det temat, kanske utformningen, som får mig att bli extra glad när jag greppar den bok som är ett måste i alla församlingar och hos oss på Kyrkpressens redaktion. (Du behöver nämligen boken varje gång du måste få tag på någon som jobbar inom stiftet eftersom kontaktuppgifterna till alla viktiga instanser och personer finns i bilagan.)

Årsbokens artikel-del säger alltid något om det som är på gång i "Svenskt kyrkoliv i Finland", om stämningar, trender och känslotillstånd. I år tycker jag att både temat och förverkligandet håller extra hög nivå.

Jag uppskattar att redaktionen har plockat in skribenter också utanför Borgå stift, namn som **Fredrik Modéus** och **Martin Lönnebo** läser man ju gärna. Dessutom skriver de om intressanta saker.

Det är särskilt uppmuntrande att läsa Modéus tankar om hur man bygger upp en fungerande gudstjänstgemenskap – och koppa ihop det med **Daniel Jakobssons** vision om skriftskolan som modell för hur församlingslivet borde se ut. De här texterna är utmanande inte minst för dem som är församlingsaktiva.

Glädje verkar över huvudtaget vara ett utmanande tema. **Amanda Audas-Kass** skriver om vilka reaktioner hennes bloggande om lycka har väckt. Att vara glad, tillfreds och uppskatta det lilla i livet tycks vara en provokation i en värld där man hellre ska vara misstänksam än naiv.

Som socker i botten finns 80 skäl att vara glad över Borgå stift. Vilket är ditt?

■ SOFIA TORVALDS

Kyrktaket lyfter då barnen klämmer i

JULMUSIKAL Det är nästan så att kyrktaket lyfter då skolbarnen och dagklubbarnen i Övermark sjunger Gloria in excelsis Deo. Sången ingår i den julmusikal som ska uppföras på lördag.

TEXT OCH FOTO: JOHAN SANDBERG

Både barnen och kyrkokören i Övermark ligger i skrivande stund i hård träning för julmusikalen. Musikalen är ett nytt projekt där skolan och församlingen samarbetar.

– För två år hade vi ett liknande projekt i Pörtom där skolan och församlingens dagklubb uppförde en påskmusikal. Nu ville vi ordna något i Övermark, säger **Lillemor Enlund** som är barnledare i både Pörtom och Övermark församlingar.

I Övermark var skolans rektor **Desirée Wahlsberg-Småros** inte sen att nappa på.

DESIRÉE WAHLSBERG-SMÅROS och **Lillemor Enlund** dirigerar och registrerar.

– Julmusikalen har snurrat på i våra huvuden sedan påsken för två år sedan, säger Wahlsberg-Småros. Men riktigt på allvar har vi jobbat med den det senaste året.

Sångerna och texterna har sammanställts av Enlund och Wahlsberg-Småros. Stommen är en svensk musikal kallad *Åsneexpressen*.

– Men vi har bearbetat den genom att lägga till och plocka bort några sånger från den. När vi började öva med barnen märkte vi vad som gick hem hos dem. De som inte funkade bytte vi till en annan sång. Ibland kändes det som wow då barnen kunde den nya sången redan efter den första versen, säger Wahlsberg-Småros.

Innan de fann *Åsneexpressen* sökte de grundligt efter något som funkade. Enlund sökte i Stockholm och Wahlsberg-Småros genom sin musikerbror i Sverige.

Mera drama i jumusikalen

Påskmusikalen skiljde sig från julmusikalen genom att den inte hade någon färdig stomme att utgå från.

– Den plockade vi själva ihop av olika sånger som passade in på påsktemat. Däremellan läste vi texter ur Bibeln. Den byggde mer på sången än julmusikalen, där barnen får agera, säger Lillemor Enlund.

Dagklubbarnen spelar djur. De har själva fått välja vilket djur de är. För skolbarnen förstärkta med några skolelever är änglar.

Flickorna i skolans femte och sjätte klasser utgör stommen i kören och de spelar också rytminstrument.

SÅNGARGLÄDJEN BARA lyser i Övermarksbarnens ansikten.

Bland instrumenten finns en nyinförskaffad cajón, alltså en trumlåda.

– Det är ännu oklart om Jesusbarnet blir ett levande barn eller en docka, säger Enlund.

De äldsta pojkar i skolans sjätte klass är romerska soldater som står på post på olika håll i kyrkan.

Tidsenliga kläder

– Alla kommer att vara tidsenligt klädda, säger Wahlsberg-Småros. Skolgångsbiträdet har åtagit sig att sy kläder och hon har frigjorts från vissa lektioner för att kunna koncentrera sig på klädproduktionen.

De romerska soldaternas hjälmar och röda mantlar är beställda. Kyrkokören kommer att ha sina kördräkter.

– Det blir en hel del dräkter, konstaterar Wahlsberg-Småros. Kläderna blir som kronan på verket. De hjälper en att komma in i den rätta stämningen.

Avskräckande pekpinnar

BOK

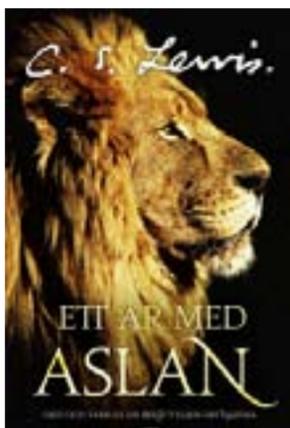
Ett år med Aslan: Ord och tankar ur berättelsen om Narnia

Förlag: Libris 2011

Ett år med Aslan försöker vara en andaktsbok utan att säga det rent ut. I 365 avsnitt, ett för årets alla datum, möter läsaren ax-

plock ur **C.S. Lewis** kristendomsallegori som utspelar sig i Narnia.

Även om man rimligtvis borde kunna hoppa in när som helst under året och starta från det aktuella datumet märker jag att novemberläsningen känns lite lösryckt. Tydligast ser man den röda tråden om man börjar läsningen vid årsskiftet, men också då är det

svårt att komma ifrån att texterna som erbjuds har ryckts ur sitt sammanhang.

För att på något sätt överbygga problemet med de fragmentariska texterna har arbetsgruppen bakom boken formulerat frågor som tar vid där dagens text slutar. I bakgrunden anar man också en räddsla för att låta Lewis texter tala för sig själv. I stället har de fått stöd av frågor som på grund av formuleringen ofta stjälpmer

än de hjälper. Det finns en förnumstig underton i frågorna som för tankarna till moraliska pekpinnar.

Bäst fungerar *Ett år med Aslan* antagligen för den som redan är bekant med de sju berättelserna om Narnia och har en tillräckligt klar minnesbild av dem för att kunna sätta in de dagliga fragmenten i sitt sammanhang. Då erbjuder boken en daglig återblick på en enskild scen utan att man behöver läsa

om böckerna från pärm till pärm. Ur den synvinkeln är *Ett år med Aslan* ofta charmerande i den vackra utgåvan där varje månad inleddes med en illustration ur originalböckerna. Utdragen ur texterna kan väcka ljuva minnen av tidigare läs-upplevelser men också inspirera till nya tankar kring Aslan-allegorin – i synnerhet om man förhåller sig försiktigt till följdfrågorna.

■ ERIKA RÖNNGÅRD

Alla skolans 75 elever samt dagklubbens fjorton barn deltar i musikalen. Det betyder en åldersfördelning mellan fyra och tolv år. Dessutom medverkar kyrkokören som sjunger en egen sång, *Maria bebådelse*, i stämmor. Och så sjunger kyrkokören verserna i *Gloria*.

Carina Westman, mamma till ett av barnen, spelar piano och diakonissan **Heddy Norrgård** är berättare.

Musikalteamet har också fått hjälp från olika håll. Morfar till ett av barnen har hjälpt till att bygga scenen och Lillemor Enlunds man har byggt stallet.

Det totala antalet medverkande stiger alltså till långt över etthundra.

Lördagen den 17 december klockan 18 ges föreställningen i kyrkan. Det blir bara en föreställning.

– Det blir ingen andakt. Det är en tillräcklig utmaning att lyckas hålla en fyraåring fokuserad i femtio minuter, säger Wahlsberg-Småros.

Ingen ny jultradition

Någon ny jultradition räknar de ändå inte med att musikalen blir.

– Det är bra att ibland kunna varva de traditionella julfesterna i skola och församling med någonting annat. Och nu har vi ju två stommar, en påsk- och en julmusikal som vi kan växla mellan.

Kanske det blir påskmusikal i Övermark och julmusikal i Pörtöm om några år, säger Enlund.

De räknar med att kyrkan ska bli välfylld på lördag.

– Ibland är man rädd att ingen ska komma, säger Wahlsberg-Småros. Men barnsången är ju den absolut vackraste stämman. Barnens föräldrar och far- och morföräldrar kommer ju också för att lyssna.

I kyrkan finns det plats för alla som vill komma.

– I skolan har vi fått begränsa deltagarna av utrymmesskäl.

Övningarna fortsätter nu varje skoldag fram till föreställningen.

– Det kan ibland ta på krafterna att öva inför lucia och jul, säger Tomas Sjödin. Men även om barnen kan bli gnälliga tycker alla ändå att det är jättekul. Vi gör ju det för att vi älskar musik.

”Vi gör ju det för att vi älskar musik.”

Desirée Wahlsberg-Småros

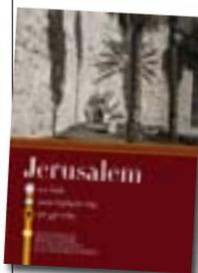
Personligt om Jerusalem

BOK

Jerusalem – en bok som hjälper dig att gå vilse

Förlag: Söderströms 2011

Jag tar mig an boken *Jerusalem – en bok som hjälper dig att gå vilse* med blandade känslor. Jag har ju själv bott i Jerusalem i många år så jag vet att det

finns mycket att beskriva, vad kommer författarna att välja?

Men jag blir positivt överraskad. Skribenterna är lättlästa och pålästa och har självdistans trots att de är insatta. Det blir ett nöje att följa med deras turer runt och i Jerusalem. Det visar sig att vi vistats i Jerusalem under ungefär samma tidsperiod, och mycket av det som beskrivs känner jag igen.

Liksom **Eva Odrischinsky** tvingades jag fundera på säkerheten med att åka buss, och det tog mig tre månader av promenander innan jag började med det. (Sen följde jag ett råd jag fick av en finsk tjej som bott länge i landet: De flesta bussbombare spränger sig själva just vid ingången till bussen, alltså framtill, därför är det bättre ju längre bak i bussen man sätter sig.)

Liksom **Lotta Schüllerqvist** hörde jag restaurangbomben på Emek Refaimgatan 2003. I motsats till henne hade jag ingen orsak att ta mig till platsen utan satt kvar hemma i soffan och läste min hebreiskaläxa. Röda Davidsstjärnan rekommenderar att man ska hålla sig undan, risken för en andra bomb i folkträngseln är för stor.

Nya saker lärde jag mig också, som att det finns ett flyktingläger strax intill Jerusalem som heter Shuafat, och att det på en annan sida av staden finns en arabisk ruinstad som heter Lifta. Speciellt gillar jag de historiska utflykterna i olika kvarter.

Trots allvaret finns det också mycket att dra på munnen åt, som berättel-

sen om sabbatshissen där olika personlighetstyper i ett visst bostadshus beskrivs. **Mikaela Hasáns** berättelse om den palestinska kvinnan som åker till Jerusalem överraskar mig också. Trots att kvinnan inte har det Jerusalem-id som behövs bestämmer hon sig för att åka. Hon tar med sin hund som har blivit vaccinerad i Jerusalem och har papper på det. När gränsvakten frågar efter id säger hon som det är: hon har inget men att hennes hund har, och hon är hundens chaufför. Och – hon får åka in!

Jag känner igen journalisten **Mats Gezelius** strävan att inte behöva välja sida, eller att ”förbli en grön papegoja” som han kallar det. Den som flaxar lite utanför och bara blickar ner på det hela. Omgivningen försöker hela tiden placera en i fack och han blir ”avsöjad” av den palestinske städaren i trappuppgången som sett att han nog får en tidning på hebreiska hem till sig. Han tvingas förklara att han är gift med en israeliska. Då har han alltså redan valt sida. Mikaela Hasán kämpar med samma problem, att hela tiden tvingas representera mer än bara sig själv. Det är också hon som står för bokens slutkläm, där hon försöker få sina olika världar att mötas.

Hjälpte boken mig att gå vilse? Ja, den försöker ju ge en bred bild av den historiska och politiska situationen, vilket – som författarna konstaterar gång på gång – gör det snårigt. Ju mer man lär sig, desto svårare verkar det bli att hitta rätt. Men samtidigt hjälper ju historien till att förklara varför vi hamnat där vi är i dag. Här har författarna lyckats få med ett djup som gör dem heder. Jerusalem har lager på lager att bli bekant med, gå vilse i. Boken kan ge en fingervisning om att det är ett projekt som är värt besväret.

Det boken inte säger något om är messianska judar, även om många andra grupperingar nämns. Ändå finns det ett tjugotal messianska församlingar bara i Jerusalem. Och en helt egen problematik. Men det är kanske någon annans bok att skriva.

■ LILIAN LINDÉN

Stöd till konstnärer och forskare

STIPENDIER. *Tieteen ja taiteen kristillinen tukisää-tiö*, som stöder kristen vetenskap och konst, har delat ut stipendier på sammanlagt 14 000 euro. De enskilda stipendierna uppgick till 1 000–2 500 euro.

Bland stipendiemottagarna finns också teologie magister **Johanna Södö** från Helsingfors.

Södö beviljades 2 000 euro för en doktorsavhandling om Finska missionssällskapets missionsutbildning åren 1945–2000.

Stiftelsen delar ut stipendier årligen. Som urvalskriterier nämns speciellt teologisk forskning och stöd till konst som baserar sig på en kristen livsåskådning.

Tomas Sjödin vinterpratar i P1

VINTERPRAT. Sommarpratarna i Sveriges Radios P1 får en vintlig motsvarighet. En av de åtta så kallade vinterpratarna är författaren och pastorn **Tomas Sjödin**. Sjödin var sommarpratarnas för fem och ett halvt år sedan och röstades fram av kanalens lyssnare.

– Mitt vinterprogram, på årets sista dag, kommer att röra sig kring orden ”före”

och ”efter”, det ska handla om vad några tomma, tunna spikar på en bräddvägg i ett norskt kapell hade att berätta om modet att ta emot livet en gång till. Om tron på det återvändande ljuset, säger **Tomas Sjödin** till Libris förlag.

Programserien sänds mellan 25 december och 1 januari, rapporterar tidningen Dagen.

Kyrkor platsar inte på topplista

TURISTMÅL. Kyrkorna kamade inte hem några toppplaceringar när resemagasinet Travel Leisure listade världens 50 mest besökta turiststättationer.

Bara katedralerna Notre-Dame och Sacré-Coeur kvalificerade sig till tidskriftens topp tjugo-lista, som domineras av turistmål i USA, rapporterar Kyrkans Tidning.

De mest besökta turistmålen är enligt tidningen Times Square i New York, Central Park i samma stad och Union station i Washington DC.

Enligt Kyrkans Tidning har platser som anses ha nästan uteslutande religiösa besökare inte beaktats i statistiken. Uppgifterna om popularitet bygger på besöksstatistik.

1 S	2 A	3 O		4	5 Y	6 B	7 L	8 V		9 G	10 N	11 K		12 A	13 R	14 O		
15 E	16 C	17 B	18 G	19 T		20 D	21 U	22 Y		23 O	24 A		25 R	26 F	27 H	28 Z	29 V	30 J
31 O	32 R		33 G	34 E	35 A	36 X	37 Y	38 M	39 B	40 T	41 L	42 S	43 O		44 F	45 X	46 I	
47 H	48 P	49 A	50 M	51 Z	52 J	53 V	54 C		55 Y	56 L	57 G	58 D	59 B	60 O	61 A	62 F	63 N	64 E
65 R		66 V	67 X	68 Z	69 T	70 C	71 B	72 G	73 I	74 I	75 P	76 N	77 K	78 J	79 F	80 U	81 I	82 O
83 R	84 H	85 B	86 K	87 P		88 Y	89 C	90 J	91 V	92 O	93 F		94 B	95 Y		96 T	97 G	98 L
99 Z	100 D	101 S	102 Y	103 B	104 A		105 X	106 V	107 C	108 P	109 I	110 F	111 H		112 I	113 K	114 G	115 R
116 F	117 Y	118 V		119 E	120 U	121 M		122 T	123 A	124 C	125 L	126 N	127 B	128 R		129 K	130 O	

Konstruerat av ANN HUSMAN

- A Przewalski 24 61 35 49 12 123 104 2
- B Sjöfågelkorsningen? 127 39 6 71 85 59 17 103 94
- C Är virke för snickare 107 16 89 54 124 70
- D Läcker abborrfisk 58 100 20
- E Bildad 15 34 64 119
- F Varnas för 93 62 79 26 110 44 116
- G Där växter dras upp 114 57 18 33 9 72 97
- H Ibland med spel 27 47 111 84
- I Bland frigående höns? 4 81 112 46 109 73 74
- J Namn och pronomen 30 78 90 52
- K Ger must i grytan 86 113 77 129 11
- L Ögnas igenom 41 56 125 7 98
- M Är kortare väg 38 50 121
- N Vilseleder i pressen 10 76 126 63
- O Lät torrt 92 14 23 82 3 130 31 60 43
- P "Vad är det i molnen där uppe i det blå" 48 75 108 87
- R Ocean på modet? 65 128 25 115 83 13 32
- S Tradition 42 1 101
- T Julsymbol 19 96 122 69 40
- U Kan vrickas 120 21 80
- V Stor vattenblomma 118 106 29 66 8 53 91
- X "Nu sloka rosorna vid knuten, och löjtnantsgapet gulnat står" 105 67 36 45
- Y Sov i evighet 22 55 102 95 88 37 117 5
- Z Under ändan i båt 68 28 99 51

PSALMVÄVEN

Fyll i de ord som sökes på raderna A-Z. Motsvarande siffra i kombination med radens bokstav finns i rutfältet upptill. Flytta över bokstäverna så att den första bokstaven på rad A motsvarar A24, den andra A61 o.s.v. Den färdiga texten i rutfältet bildar en psalmvers. De första bokstäverna i raderna A-Z bildar psalmens namn.

Oftast håller sig Psalmväven till den nya psalmboken, men för att det ska vara klurigt kan det ibland hända att vi använder oss av en äldre version av någon psalm.

Rätt svar på förra psalmväven är psalm 328, vers 2, som börjar med orden "Att bedja är att helt sig själv". Vinnare i förra Psalmväven är: **Ann-Britt Lindfelt**, **Nedervertil**, **Björn Eriksson**, **Pargas** och **Barbro och Fjalar Hindsberg**, **Sibbo**. Grattis! Prשבöckerna kommer på posten.

VINN BÖCKER!

SKICKA IN!

Skicka in din lösning till Kyrkpressen, Mannerheimvägen 16 A 9, 00100 Helsingfors senast 22.12.2011. Märk kuvertet "December-psalmväv". Bland de rätt svaren lottar vi ut tre bokpris. Lycka till!

Psalm nr och vers i Psalmboken:

.....
som börjar med orden

Namn & adress:
.....
.....
.....

UR EVANGELIET

”Hon skall föda en son, och du skall ge honom namnet Jesus, ty han skall frälsa sitt folk från deras synder.”

Läs mera i Matteusevangeliet 1:18–24

OM HELGEN

Vi väntar med Maria

Tredje söndagen i advent är tillägnad den väntande Maria. Maria har en viktig roll i katolsk och ortodox teologi. Men också den lutherska kyrkan håller fast vid att Maria är ”Guds moder”, något som fastställdes redan år 431 vid konciliet i Efesos.

Under advent förenas Herrens folk och Maria av sin gemensamma väntan. Vi är inne i slutskedet av förberedelsen inför julen. Liksom Maria börjar vi vara redo att ta emot det stora budskapet.

RUNT KNUTEN

Drömmar med vingesus och julfred vid Raseborgs ruin.

Finlands Lucia medverkar då det blir julfred i borgen med Ekenäs församling söndagen 18 december kl. 18.

Kanal Hoppet i samarbete med Kyrkans central för det svenska arbetet (KCSA), Gemensamt svenskt församlingsarbete i Helsingfors, Församlingsförbundet r.f. Johannes församling och Matteus församling.

INSIDAN

Ansvarig redaktör:
Marianne Tanttinen,
(09) 612 615 50,
marianne.tanttinen@kyrkpressen.fi

Annonsera i Kyrkpressen!

Tom Kytöpuron 041 447 5725, tom.kytopuro@kyrkpressen.fi
Björn Sten 0400 012 390, bjorn.sten@kyrkpressen.fi
Leif Westerling 050 329 4444, leif.westerling@kyrkpressen.fi
Jonny Åstrand 050 092 4528, cjcenter@malax.fi

BETRAKTELSEN JOHAN EKLÖF

Med i skyttegravan

JAG TYCKER Josef var en sympatisk person. När han märkte att Maria var havande redan innan de hade gift sig drog han den naturliga slutsatsen att hon hade varit med en annan man. Om han hade velat kunde han ha fått Maria mycket hårt straffad. Men Josef var inte sådan. Han tänkte att det bästa för Maria skulle vara att han bröt förlovingen och lämnade henne.

Men nu gick det inte så! En ängel visade sig för Josef och upplyste honom om att barnet Maria bar hade blivit till genom den helige Ande.

HÄR STÅR NU vi moderna bibelläsare inför ett ofattbart under, det vill säga jungfrufödelsen. Liksom Jesu uppståndelse är jungfrufödelsen en singular händelse. Den har inträffat exakt en gång i världshistorien. Vi kan glädja oss, förundra oss eller irritera oss över detta. Men det faktum att en sak har inträffat bara en gång betyder inte att den inte kan ha inträffat.

Evangelisten Matteus förklarar för oss att detta under innebar uppfyllelsen av profeten Jesajas profetia: ”Jungfrun skall bli havande och föda en son, och man skall ge honom namnet Immanuel (det betyder: Gud med oss).”

Några verser tidigare i Matteusevangeliet säger ängeln åt Josef att barnet ska heta Jesus. Varför då detta andra namn, Immanuel? Jo, det beskriver Guds syfte med att låta Jesus födas. Han ville inte sitta i avskildhet och se på hur vi vandrar vilse, utan han ville bli en av oss.

FÖR NÅGRA ÅR sedan läste jag en biografi över general Adolf Ehrnrooth. Före ett större slag kröp han ut i skyttegravarna, hälsade på varje man och ingöt nytt mod i sina soldater. Han visade att han inte räknade sig för god för att besöka dem. Ja, han visade att han var som en av dem. När jag läste det drog jag parallellen till Kristus. Ehrnrooth hade kunnat sitta på staben och dricka kaffe. Inte hade han behövt krypa i leran i skyttegravarna. Kristus kunde också ha stannat i himlen och konstaterat att vi människor får skylla oss själva när vi har övergivit Gud. Men han valde att låta sig födas som människa och bli en av oss.

Få människor har haft det så obekvämt i livet som vår frälsare. Det började i en kall och fuktig grotta i Betlehem och det slutade på ett kors utanför Jerusalem. Därför kan ingen säga att Gud inte bryr sig om oss. Han har gjort allt som är möjligt för att rädda oss. Jesus är Immanuel, Gud med oss.

Johan Eklöf är kaplan i Lappfjärd-Kristinestads församling.

#bönetwitter

”Herre, du höll dig inte för god för att komma ner till smutsen, kylan och förnedringen bland oss människor. Ge mig ditt sinnelag!”

Följ Kyrkpressens bönetwitter på sökordet #bönetwitter

HELGENS TEXTER

FÖRSTA LÄSNINGEN
Jes 29:17–19

ANDRA LÄSNINGEN
Rom 15:8–13

EVANGELIUM
Luk 17:20–24

Fjärde söndagen i advent. Temat är ”Herrens födelse är nära”.

PSALMFÖRSLAG

6, 54, 5:4, 13, 3 (N), 32:3.
Psalmerna är valda av Tor Lindgård.

I KLARSPRÅK

Julefrid, julfrid eller -fred utlystes under medeltiden från den 24 december och 20 dagar framåt. Under julefriden straffades det sig extra mycket att begå brott.

Julefriden eller julfreden har sedan länge förlorat sin juridiska status, men på sina håll är det fortfarande tradition att utlysa julfred. Det främsta exemplet är Åbo där stadens kanslichef läser upp den traditionella texten om att man ska fira högtiden ”med tillbörlig andakt” och ”iaktta ett stilla och fridsamt uppförande”. (Källa: Linneas språkblogg)

KALENDERN 16–22.12

DOMPROSTERIET

BORGÅ
Sö 18.12 kl. 12: Högmässa i domkyrkan. Anderssen-Löf, Puska, Ingmar Hokkanen, Trio ad Libitum
De vackraste julsånger Sö 18.12 kl. 16: Mariagården, Gammelbacka
Kl. 18: domkyrkan.
Ti 20.12 kl. 14: Lagmannens servicehus

LAPTRÄSK
Fr 16 kl 18: Cantando övar i kyrkan
Sö 18 kl 10: Mässa i kyrkan, CÅ, VT
kl 17.45: Utlysning av julriden vid klockstapeln, därefter var glögg i vapenhuset
kl 18: De vackraste julsångerna i kyrkan, CÅ, VT, Anette Grevberg och Elina Mieskolainen (violin). Taxi.
Ti 20 kl 12.30: Julandakt i Korsmalm, CÅ, VT
On 21 kl 18: Kapellby skolas julfest i kyrkan. Alla välkomna!
To 22 kl 13: Julandakt i Servicehuset, CÅ, VT
kl 15: Julandakt på Tallmogården, CÅ, VT

LILJENDAL
Gudstjänst: Sö 18.12 kl 12 i Sävträsk kapell. H Djupsjöbacka, A Jokinen.
De vackraste julsångerna: Sö 18.12 kl 18 i Andreaskapellet. Ö.N.s Lucia och Refrängen medverkar.
To 22.12 kl 19: i Liljendal kyrka. Ö.N.s Lucia och kyrkokören medverkar.

LOVISA
Gudstjänst: sö 18.12. kl 10 i Lovisa kyrka, Ulf Emeleus, Ilja Kalioujnov-Salminen
De vackraste julsångerna: sö 18.12. kl 15 i Lovisa kyrka
Adventskonsert: sö 18.12. kl 18 i Lovisa kyrka, Milargo

PERNÄ
De vackraste julsångerna: lö 17.12 kl. 16.00 i kyrkan, Robert Lemberg, Camilla Wiksten-Rönbacka.
Högmässa: sö 18.12 kl. 10.00 i kyrkan, Robert Lemberg, Camilla Wiksten-Rönbacka.
Skolgudstjänst: må 19.12 kl. 10.00 i kyrkan, Minna Silfvergrén, Paula Jokinen, Erica Wallén.

SIBBO
SIBBO KYRKA: Sö kl 12 mässa Helene Liljeström, Lauri Palin.
De vackraste julsångerna: Sö kl 18 Anders Ekberg, Palin, Liljeström mfl. Julsångskören. Lucia. Kollekt för missionen.
Barnens julfest (för alla): i Bykyrkan Tabor i Box Fr kl 18 16.12.
Konsert med Cantores Minores: i Sibbo kyrka Må kl 19. J.S. Bach, Juloratoriet I-III. Hedvig Paulig sopran, Maria Kettunen alt, Tom Nyman tenor, Jouni Kokora bas.

Lojo stadsorkester, dir. Hannu Norjanen. Biljetter fr. 20 / 15 € från Lippupalvelu, och en timme innan vid ingången. Samarbete med Sibbo kommun och Sipoon suomalainen seurakunta.

HELSINGFORS PROSTERI

JOHANNES
www.helsingforsforsamlingar.fi/johannes
Lö 17.12:

kl. 18 De vackraste julsångerna: S:t Jacobs kyrka. Lindström, Henricson, Löfman. S:t Jacobskören.
Sö 18.12 fjärde söndagen i advent:
kl. 10 Högmässa: S:t Jacobs kyrka. Djupsjöbacka, Henricson. Kyrkkaffe.

kl. 10 Högmässa: Tomas kyrka. Busck-Nielsen, Löfman. Kyrkkaffe.
kl. 12 Högmässa: Johanneskyrkan. Busck-Nielsen, Djupsjöbacka, Böckerman, Almqvist. Ensemblen Groppo. Kyrkkaffe i Högbergssalen, Högbergsgatan 10 E, 2 vån. (Obs. adressen!) Finlands Lucia medverkar.

kl. 18 De vackraste julsångerna: Gamla kyrkan. Sundblom-Lindberg, Almqvist.
Må 19.12:
kl. 10-12 Café Kardemumma: S:t Jacobs kyrka. Salenius.
Ti 20.12:

kl. 9 Julgudstjänst: med Kronohagens lågstadium i Helsingfors domkyrkas kapell.
kl. 12 Lunchmusik: Gamla kyrkan. Risto Pulkamo, sång; Pekka Suikkanen, orgel.
kl. 18 Andakt: De gamlas hus, Norrsvängen 1-3. Anhild Träskman, Solveig Oldenburg, Ahonen.
On 21.12:

kl. 18 Kvällsmässa: Gamla kyrkan. Busck-Nielsen, Böckerman, Almqvist.
To 22.12:
kl. 9 Julgudstjänst: med Åshöjdens skolor i Pauluskyrkan.
kl. 11.10 Julgudstjänst: med Cygnaeus lågstadium i Johanneskyrkan.
kl. 11.30 Julgudstjänst: med Drumsö lågstadium i S:t Jacobs kyrka.

Öppet julcafé: med julgröt och glögg i Hörnan, Högbergsgatan 10, gatuplanet, torsdag 22.12 kl. 10-12.
Ta en paus och må bra med trevliga människor omkring dig. Välkomna! hälsar diakonissorna.

MATTEUS
Matteus hemsida: www.helsingforsforsamlingar.fi/matteus
MATTEUSKYRKAN: Åbohusv. 3
Fr 16.12 kl. 19: samling för män (2 vån). Mikael Forsblom: Ruts bok i GT. Diskussionskväll.
Lö 17.12 kl. 14: Matteusjulfest. En stund av gemenskap för vuxna inför julen med lek och allvar, julsånger, julgröt, jultårter och kaffe. Välkommen!

Sö 18.12 kl. 11: förbönstund före gudstjänsten (2 vån). Mera info: Matias Gädda, tfn 050-326 5327.
Sö 18.12 kl. 12: högm, Forsén,

DEUTSCHE GEMEINDE
So 18.12. 11 Uhr: Gottesdienst zum 4. Advent (E. Panzig)
18 Uhr: 'Die schönsten Weihnachtslieder'

Lankinen. Kyrkkaffe.
Sö 18.12 kl. 18: kvällsmässa, Forsén, Lankinen. Kvällste i Matteussalen.

NORDSJÖ KYRKA: Hamnholmsvägen 7
Må 19.12 kl. 19: De vackraste julsångerna. Vi sjunger tillsammans med Nordsjö sångkör, dir. John Emanuelsson, Rönberg, Lankinen. Fritt inträde. Kollekt för Finnska Missionssällskapets arbete. Servering.

PETRUS
www.petrusforsamling.net
Lö 17.12:
- **kl 15 Traditionell julfest:** i Månssas kyrka, med lucia, jultablå, julgröt. Tal Henrik Perret, sång Ann-Kristin Perret. Musikprogram, lotteri. Tag med en namnlös julklapp.
Sö 18.12:

- **kl 10 Högmässa (N):** i Äggelby gamla kyrka. Sandell, Hilli.
- **kl 10 Högmässa (N):** i Munksnäs kyrka. Bonde, Söderström.
- **kl 16 De vackraste julsångerna:** i Kottby kyrka. Hilli och vokalgrupp, andakt Sandell.

HELSINGFORS PROSTERI
Utställningen Helsingfors julkrubbor 2011 pågår i stadskärnan fram till 6.1.2012.
Specialskriftskola: ordnas den 12-17.6.2012 på Lärkulla stiftsgård i Karis. Konfirmanden bör vara född år 1997 eller tidigare. Ansvariga ledare är omsorgspastor Nalle Öhman och diakonissan för handikapparbetet Kristina Jansson-Saarela. Ytterligare uppgifter ger, K Jansson-Saarela, tfn 09-23402540

Församlingarnas samtalstjänst: dejourerar på tfn 01019-0072 (från utlandet +358 1019 0072) varje kväll kl.20-24. En webbaserad hjälptjänst finns på adressen http://evl.fi/natjour

Användaren behöver inte uppge namn, e-postadress eller andra uppgifter som kan leda till identifiering utan väljer själv en signatur och ett lösenord. Ring eller skriv när Du behöver stöd!

Huvudstadsregionens församlingars JULRADIO: sänder gammal och ny julmusik på webben dygnet runt: www.julradio.fi fram till annandag jul.
För julradion står Huvudstadsregionens ev.luth. församlingar, KanalHoppet, Kyrkans Central för Svenskspråkigt Arbete, Församlingsförbundet samt Gemensamt svenskt församlingsarbete.
Mer info: www.helsingforsforsamlingar.fi

DEUTSCHE GEMEINDE
So 18.12. 11 Uhr: Gottesdienst zum 4. Advent (E. Panzig)
18 Uhr: 'Die schönsten Weihnachtslieder'

MELLERSTA NYLANDS PROSTERI
ESBO
Högmässor sö 18.12:
Esbo domkyrka: Kyrkparken 5, kl. 12.15. Rönberg, Bengts. Vetera-

RADIO & TV

Andrum kl. 6.54

(med repris 8.54)

Fre 16.12 Ingmar Lindqvist, Esbo Lö 17.12 kl. 8.53 Familjeandakt. Lars Collmar läser ur sin bok Helga Hund i himlen. Må 19.12 Ingemar Johansson, Mariehamn Ti 20.12 May Wikström, Helsingfors Ons 21.12 Camilla Klockars, Karleby To 22.12 Tomas Ray, Helsingfors.

Aftonandakt kl. 19.20

Fre 16.12 Musikandakt, Claus Terlinden, Karin Lö 17.12 kl. 17.58 Ett ord inför helgen, Nordsjö kyrka i Helsingfors. Sö 18.12 Gustav Björkstrand, Åbo Må 19.12 Tua Sandell, Esbo Ti 20.12 Tua Sandell, Esbo Ons 21.12 Tua Sandell, Esbo To 22.12 Erik och Kerstin Vikström läser ur boken Min bön.

Gudstjänst kl. 13.03

Sö 10.4 Våra vackraste julsånger med Matteus församling i Helsingfors. Organist: Markus Malmgren. Körledare: Kira Lankinen. Kör: Matteus julkör. Solosång: Anna Brummer. Andakt: Lars-Olof Ahlfors. I programmet sjungs bl.a. följande psalmer: 34 (Nu tändas tusen juleljus), 28 (O du saliga), 25 (Dagen är kommen), 32 (Giv mig ej glans) och 31 (Härlig är jorden).

Himlaliv söndag kl. 20.30

Bile Yusuf var 14 år när han flydde från sitt hemland Somalia och hamnade i Finland. Han satt i kyrkoasyl och lärde känna Martin och Hege-Elise Sandås. Men när han väl hade anpassat sig blev han utvisad igen, tillbaka till Malta. För Martin och Hege-Elise öppnade sig en djungel av orättvisor när de reste dit för att se hur han har det. FSTS sö 20.30, repris må 16.25.

nernas kyrkhelg. Kyrkkaffe i förs. gården.

Matthy kapell: Lisasgr. 3, kl. 10 gudstj. med De vackraste julsångerna. Ahlbeck, Kronlund.

Hagalunds kyrka: Kyrkst. 6, kl. 12 gudstj. med små och stora. Lindqvist, Malmgren. Lucia. Julgröt. **Kökklax kapell:** Handelsb. 1, kl. 16 julfest med De vackraste julsångerna. Ertman, Karhuluoma, Kungsgårdsskolans Lucia.

Julfest: Kalajärvi kapell, Höstglödsången 3, lö 17.12 kl. 15, Jäntti, Nygård, Karhuluoma. Andakt, julsånger a capella med Amanda & Fanny, juldikter, psalmer, servering och samvaro.

Musikinstitutet Kungsvägens julkonsert: Esbo domkyrka lö 17.12 kl. 16.

Adventsandakt på Prästgården: lö 17.12 kl. 18. Rönberg.

Kammarkören Novenas julkonsert: Esbo domkyrka sö 18.12 kl. 19. Bachs Magnificat samt svenska och finska julsånger. Dir. Nina Kronlund. Solister Sofia Lindroos, Nina Kronlund, David Hackston, Niall Chorell, Rabbe Österholm. Stora-orkestern. Fritt intr.

Manskören Manifestums julkonsert: Esbo domkyrka ti 20.12 kl.18.30.

GRANKULLA

To 15.12 kl 10: Samtal kring tro i övre brasrummet.

– **kl 10.30:** Förbön och lovsång i övre brasrummet.

– **kl 18.30:** Bibelkväll i Sebastos, Tonberg-Skogström.

Lö 17.12 kl 16 och kl 19: Julkonsert. Grankulla kammarkör, dir. R.W. Ahlberg. Manskören Raseborg.

Sö 18.12 kl 12: Högmässa, Sandell, Peitsalo. Aulakaffe.

Må 19.12 kl 19: Konsert inför Jul. Susanna Erönen med sångelever. Programblad 2 € för föräldralösa aids-barn i Iringa, Tanzania.

Ti 20.12 kl 13: Pensionärernas gemensamma julfest.

On 21.12 kl 18: Julkaffe för studerande i Klubb 97.

GRANKULLA

TO 15.12 KL 10: Samtal kring tro i övre brasrummet.

– **kl 10.30:** Förbön och lovsång i övre brasrummet.

– **kl 18.30:** Bibelkväll i Sebastos, Tonberg-Skogström.

Lö 17.12 kl 16 och kl 19: Julkonsert. Grankulla kammarkör, dir. R.W. Ahlberg. Manskören Raseborg.

Sö 18.12 kl 12: Högmässa, Sandell, Peitsalo. Aulakaffe.

Må 19.12 kl 19: Konsert inför Jul. Susanna Erönen med sångelever. Programblad 2 € för föräldralösa aids-barn i Iringa, Tanzania.

Ti 20.12 kl 13: Pensionärernas gemensamma julfest.

On 21.12 kl 18: Julkaffe för studerande i Klubb 97.

KYRKSLÄTT

Julandakter för småbarn: To 15.12: kl. 9.30 i Haapajärvi kyrka, Heikel-Nyberg, Nylund, Joki.

Fr 16.12: kl. 9.30 och 10.15 i Masaby kyrka, Heikel-Nyberg, Nylund, Joki. Familjer som inte är med i någon av församlingens grupper är också välkomna!

De Vackraste Julsångerna: to 15.12 kl. 18.30 i Masaby kyrka, Lovén, Stewen.

Högmässa: sö 18.12 kl. 12 i Kyrkslätt kyrka, Lovén, Stewen.

Kyrksläatts Manskörs julkonsert: må 19.12 kl. 19 i Kyrkslätt kyrka.

Kyrkoherdeämbetet har öppet fr 23.12 kl. 9-14.

TAMMERFORS

To 15.12: Julmusik med Scaramella kl 12 Gamla kyrkan. Fritt inträde

Fre 16.12.: Skolgudstjänster kl 9.30 och 12.30 Gamla kyrkan, K Rantala, P Sirén, K Leppälä

Fre 16.12.: Gitarkonsert kl 19 Gamla kyrkan, Kimmo Karppi,

Bach, Ponce, Domeniconi, Piazzolla, Tárrega och Dyens. Fritt inträde

Sö 18.12.: Fjärde advent gudstjänst kl 10.30 Gamla kyrkan, Gunnar Weckström, P Sirén

VANDA

Högmässa sö 18.12: kl. 10 i Helsing kyrka S:t Lars, Fagerudd, Fogelberg

Högmässa sö 18.12: kl. 12 i S:t Martins kapell, Fagerudd, Fogelberg

De Vackraste Julsångerna: ti 20.12 kl. 18 på Folkhälsanhuset, Nina Fogelberg vid pianot

Dib-kväll med glögg: ti 20.12 kl. 15-18.30, Kaj bjuder på glögg och pepparkaka

Barnens julkyrka: on 21.12 kl. 9.30 i Martinristi kapell i Mårtensdal, Paaavola, Fogelberg

Barnens julkyrka: on 21.12 kl. 10.15 i Martinristi kapell i Mårtensdal, Paaavola, Fogelberg

Har du visor min vän?: on 21.12 kl. 14 på Folkhälsanhuset, Gunnar, Nina

TRÄFFAS I PÄSTGÅRDEN. Siv Björklöf.

Verksamhet på finska: To 15.12 klo 18.30: Ittamusiikki ja messu Inkoon kirkossa. Eeva Makweri, Noora Karhuluoma.

Pe 16.12 klo 17.30: sählyä Merituulen koululla.

La 17.12 klo 10.00: Lähetyspiiri Rantatie 11:ssä. Mira Neuvonen

La 17.12 klo 18.00: Nuorten joulujuhlaa vietetään Rantatie 11:ssä. Mira Neuvonen

Ke 21.12 klo 18.00: raamattupiiri Bläckhornetissa. Eeva Makweri

To 22.12 klo 12.15: Merituulen joulukirkko Inkoon kirkossa. Hannele Harju.

KARIS

Manskören Raseborgs julkonsert: Fr 16.12 kl. 19 i S:ta Katarina kyrka.

So this is Christmas: Lö 17.12 kl. 19 i S:ta Katarina kyrka. En konsert med lite annorlunda julmusik, med klassiker och hits, kända och mindre kända. De tidigare åren har det varit mest pop och rock som gällde, nu har vi lite skruvat på konceptet. Lite mindre men ändå tuff, kammarjazz med sving och sväng. Emma-Sara Raunio står för sången, i bandet hittar ni: Jan Hellberg, klarinet och piano, Toivo Hellberg, trummor, Kjell Wikström, bas, Claus Terlinden, gitarr.

Högmässa: Sö 18.12 kl. 10 i S:ta Katarina kyrka. Terlinden; Bonacci. Kyrktaxi från centrum.

Nylands brigads julmarsch: To 22.12 kl. 9, kransnedläggning på hjältegravarna i Karis kl. 9.00 och i Svartå kl. 10.00.

POJO

Fr 16.12: Kl 19 Open house.

Sö 18.12: Kl 12 Högmässa i kyrkan.

Ti 20.12: Kl 19.30 "De vackraste julsångerna" i kyrkan. Församlingsskören.

To 22.12: Kl 12.45 Andakt i Mariahemmet.

SJUNDEÅ

Diakonikretsens och Kyrkobroderernas julfest: fr 16.12 kl.13 i förs. hemmet, Gun Venäläinen, Kaiku Mäenpää.

Tvåspråkig mässa: sö 18.12 kl. 10 i kyrkan, Ismo Turunen, Irene Erkkö, Hanna Noro.

Jubilat konsert: sö 18.12 kl. 18 (obs tiden!) i kyrkan, biljetter 20/10€.

Tvåspråkiga gruppen för mental hälsa: ti 20.12 kl. 15 i Capella, Gun Venäläinen 040 533 6946.

Sångstund: to 22.12 kl. 10 i Capella. Skjuts kan ordnas vid behov, kontakta Gun Venäläinen 040 533 6946.

SNAPPERTUNA

To 15.12 kl 18-21: Ungdomskväll i Langansböle

to 15.12 kl 19: Kören övar i prästgården

sö 18.12 kl 18: Julfred i Borgen. Ta med egen ljuslykta. Kollekt vid utgången. Finlands lucia 2011 medverkare. Markus Weckström, Esa Rinne och Pia Nygård. Välkomna!

TENALA

Fr 16.12 kl. 9.00: Skolans julgudstjänst.

Fr 16.12 kl. 10.00: Julgudstjänst för Lekis och familjedagvården.

Lö 17.12 kl. 18: Orgelmusik vid helgmålsringningen, Henry Jakobsson.

4 sönd i advent 18.12: kl. 17, De vackraste julsångerna i kyrkan med Tenala Lucia, Kyrkokören,

Sofia Lindroos, Tony Wuorinen, Daniela Piipponen, m.fl.

ESBO STIFT

LOJO

Lö 24.12.: kl 14.00 Julaftons familjejulbön i Lojo kyrka. Nora Peltola sjunger.

Lö 24.12: kl 15.30 Julaftons julbön i Virkby kyrka.

Sö 25.12: kl 9.00 gudstjänst på julmorgon i Lojo kyrka.

REGION 2

ÅBOLANDS PROSTERI

KIMITOÖN

Kimito: De vackraste julsångerna: sö 18.12 kl 19. Björkgren, Sundroos. Medv. Jarmo Kujala, Anders Ginlund, Rabbe Sjöberg, Kai Noponen, solosång: Darling Borg.

Dragsfjärd: Julfest för stora och små: fr 16.12 kl 18 i Fritidsgården. Scouterna. Lindgren, Södergård.

Julkonsert: lö 17.12 kl 18 i Dragsfjärds kyrka.

Familjejulfest i församlingshemmet i Dragsfjärd: sö 18.12 kl 15. Scouterna och barnkören medverkare. Lindgren, Södergård.

Utläsande av julfreden: må 19.12 kl 18 vid Kolaugnarna. Backström, Kaj Kulla.

De vackraste julsångerna: ti 20.12 kl 19 i Dalsbruks kyrka. Backström, Södergård, Kaj Kulla.

Barnens julkyrka: on 21.12 kl 9.00 i Dragsfjärds kyrka.

Barnens julkyrka: on 21.12 kl 10.00 i Dalsbruks kyrka.

Veckomässa: on 21.12 kl 17.30 i Dragsfjärds kyrka. Backström.

Västanfjärd: De vackraste julsångerna: sö 18.12 kl 17. Julandakt på Silverbacken: on 21.12 kl 13.30

Hitis: Högmässa: sö 18.12 kl 13. Kuokkanen, Noponen.

De vackraste julsångerna i Hövdingehallen/Rosala: sö 18.12 kl 16. Kuokkanen.

ÅBO

fre. 16.12: kl. 18 Minneskonsert för John Einar Smeds i Aurelia (1 vän.)

lö 17.12: kl. 16 Luciaandakt med Åbos Lucia och julfest i S:t Karins kyrka. Sepponen, Mårtensson. S:t Karins skolas kör medverkare.

kl. 17: Kom med och sjung i "Julkör för alla" Övning före i Aurelias musiksals kl. 19: De vackraste julsångerna, i Domkyrkan. ÅSFs barnkör medverkare samt "Julkör för alla", Frank Berger, Birgitta Forsman.

sö 18.12 kl. 12: Högmässa i Domkyrkan, Lidman, Kyrkokören, Sångfåglarna, Portin (pred) Bäck (lit), Forsman. Kyrkkaffe efter högmässan.

ons 21.12: kl.10-12 Familjecafé i S:t Karins, Papinholma församlingshem (Kustö)

ÅLANDS PROSTERI

HAMMARLAND

Sö 18.12 kl. 12: fjärde söndagen i advent. Sammanlyst Gudstjänst till Hammarlands kyrka. Liisa Andersson, Emanuele Ferrari.

JOMALA

Lörd. 17.12 kl. 16.00 och 19.00: Julkonsert med Mariehamnskvartetten.

Inträde.

Sönd. 18.12 kl. 11.00: Gudstjänst 4 s i advent "Herrens födelse är nära"

Bertil Erickson och Mats Backman. Kollekt till Stiftelsen Hemmet i Lemand.

Torsd. 22.12 kl. 20.15: Korallkören övar i kyrkan.

Lörd. 24.12 julfest "Löftena uppfylls"

Kl. 11.00 **Barnens julkör:** Roger Syrén, Kaj-Gustav Sandholm, Sonja Winé, barnkören, Ida Kronholm solosång och fiol. Kollekt för barnhemmet i Rivne i Ukraina.

Kl. 13.00 De Gamlas Hem: S:t Olofs kyrkokör, Ida Löfman, solosång, Kaj-Gustav Sandholm.

Kl. 15.00 Julbön: med Bertil Erickson, Kaj-Gustav Sandholm, Julevangeliet läses av Mats Stenlund, Laudamus, Therese Karlsson solosång. Kollekt för Kyrkans Utlandshjälp.

Kl. 23.00 Julnattsmässa: Bertil Erickson och Kaj-Gustav Sandholm, Julevangeliet läses av Mats Stenlund, Korallkören och Laudamus medverkare. Kollekt för församlingens missionärer.

Sönd. 25.12 Juldagen: "Ordet blev mänskligt" kl. 7.00 Julotta Roger Syrén, Kaj-Gustav Sandholm, S:t Olofs kyrkokör medverkare. Kollekt för Finska Missionsallskapet.

Mänd. 26.12 Annandag jul: "Kristi vittnen" kl. 18.00 "De vackraste julsångerna" med Roger Syrén, Kaj-Gustav Sandholm, S:t Olofs kyrkokör, Laudamus, Jens Palmqvist, solosång. Kollekt: De vackraste julsångerna, Finska Missionsallskapet.

SUND-VÅRDÖ

Sö 18.12: Högmässa i Sunds kyrka kl 11.00. Juanita Fagerholm-Urch, Fredrik Erlandsson. Kyrktaxi från Vårdö

Ti 20.12: Julkonsert med Cantilena-kören i Sunds kyrka kl 19.30.

NÄRPES PROSTERI

KORSNÄS

Sö 18/12 11.00: Högmässa i Kyrkan, Guy Kronqvist, Deseré Granholm.

Sö 18/12 18.00: Julkonsert i Kyrkan med körerna Grannklang och Sing for Joy, dir. Johnny Sandsten, solister: Elin Rusk, Sofie Nylund, Tina Östling, Erik Sjöholm. Arr. Korsnäs Lionsklubb.

On 21/12 15.00: Julandakt i pensionärs-hemmet Bukettens matsal, Guy Kronqvist, Deseré Granholm.

LAPPFJÄRD-KRISTINESTAD

www.lappfjard-kristinestadsforsamling.fi

Kristinestad

De Vackraste Julsångerna: sö 18.12 kl 19 i kyrkan, K:stads dam- och manskör, kyrkokören, andakt Eklöf

Obs! Ingen gudstjänst Lappfjärd

Julkonsert: lö 17.12 kl 17 i kyrkan, L:fjärds dam- och manskör, kyrkokör, pensionärskör, sysstrarna Grannas, Eklöf

Högmässa: sö 18.12 kl 10 Eklöf, Martikainen

Sideby

Sånggudstjänst med De Vackraste Julsångerna: sö 18.12 kl 18 Saarinen, Martikainen, sånggrupp, servering

NÄRPES

Kyrkan: 4 sö i advent 18.12 kl 10 Gudstjänst. Adventskalenderns fjärde stall öppnas. Lö 17.12 kl 18 "Kauneimmat joululaulut". Joulukahvit. Sö 18.12 kl 16 och kl 19 "De vackraste julsångerna".

Rangsbys bykyrka: to 15.12 kl 19 Julauktion.

Ö Yttermark bönehus: fr 16.12 kl 18 julfest.

Luthergården: lö 17.12 kl 11 Glad Ton övar inför julen.

Pjelax bönehus: lö 17.12 kl 18 julfest.

PÖRTOM

Idag torsdag kl 13: Pensionärsjulfest. Lucia, julgröt m.m.

Söndag kl 18: Adventsgudstjänst med De vackraste julsångerna. Björkstrand, Lidman, Kyrkokören, Sångfåglarna, Skolmusikkårens C-orkester.

Måndag kl 19: Strängbandsövning.

Tisdag kl 9: Skolgudstjänst, -kl 13.30: Pörtehemmens julfest, Pens.kören m.fl. -kl 19: Församlingrådet.

ÖVERMARK

Fr 16.12 kl. 19: Julfest i Räfsbäck bya-gård. Sandin, Wikstedt m.fl. Servering.

Lö 17.12 kl. 18: Julmusik i kyrkan, Övermark skola, kyrkokören. Efteråt kaffe i förs.h.

Sö 18.12 kl. 10: Högmässa, Sandin, Wikstedt.

Sö 18.12 kl. 11.30 - 13: Skriftskola i förs.h.

Sö 18.12 kl. 19: Julfest i Bodbacka bönehus, Sandin, Wikstedt, sångprogram. Lotteri. Servering.

On 21.12 kl. 13: Julfest på Alvina, Sandin, Wikstedt m.fl.

On 21.12 kl. 15: Julprogram på Solgärdet, Sandin, Wikstedt.

PEDERSÖRE PROSTERI

ESSE
To 19: Karagrupp i församlingsstugan, T. Forsblom.
Fr 13.30: Nattvardsgång i Esselunden, Sundqvist, Johansson.
-14.15: Andakt i Essehemmet, Sundqvist, Johansson.
-20: Ungdomssamling i församlingsstugan, Wikblad.
Sö 10: Högmässa, Portin, Johansson. Textläsare Riitta Sandbacka, ansvar konfirmandgr 4.
-14: Sammankomst i Punsar bönehus, Jorma Pesämaa.
-19: De vackraste julsångerna, Portin, Johansson. Pensionärskören, Klemets. Solosång. Presentation av församlingshemsritningarna. Servering.

JAKOBSTAD DIAKONINS JULHJÄLP

Du kan ge bidrag till Jakobstads svenska församlings diakonifond: Kontonummer: FI62 2015 1800 0204 37 Pedersörenejdens kyrkliga samfällighet. OBS! Kom ihåg att ange referensnummer 2121. I december går även inkomsterna från MISSIONSSTUGAN, Kyrkostrand, till behövande i vår nejd via diakonin. Missionssstugan är öppen vardagar kl. 15-19. Vårt varma TACK!

Lö 17 Julfest i FC: Stadens Lucia, musikprogram, Södo, Turpeinen, Smeds. Lotteri för diakonin. Julgröt och kaffe. Pris 6 €. **18 och 21:** Julkonsert med Jacob Gospel i kyrkan. Inträde 10 €/5 €. **Sö 12 Gudstjänst i kyrkan:** Salo, Södo, Östman, Gloriakören. **14 Julbön på Ahlbäckhemmet:** Salo, Södo. **15 SLEFS julfest:** i FC, Salo, Östman. **15 Sammankomst:** i Skutnäs bönehus, Sture Wargh. **18 "De vackraste julsångerna":** i kyrkan, Turpeinen, Södo, Östman, Kyrkokören, Cantate, Musikskolan. **18 Fokus:** i FC, Ralf Salo. **20 Ungdomarnas julfest:** i FC. **Må 10 Dagvårdens julandakt:** i kyrkan, Salo, Södo, Lönnqvist. Även du som är hemma med barn under skolåldern är välkommen. **On 18 Högmässa:** på finlandssvenskt teckenspråk i FC, Maria Lindberg. Efteråt servering i FC.

JEPPÖ
Tors 15.12 kl. 19: Dagklubbens julfest i församlingshemmet.
-kl. 20.30: Strängbandsövning i församlingshemmet.

Fre 16.12 kl. 19: Café Bönans julfest i bönehuset.
Sön 18.12 kl. 13: Julkonsert med Jeppo ungdomsorkester. Efteråt församlingens julfest, servering.
Tis 20.12 kl. 18: Finsk julfest, julgröt. Jeppokvartetten och Ulla Linder.

KARLEBY
Sö kl 10: Högmässa i sockenkyrkan.
Kl 12: Gudstjänst i stadskyrkan. (Rad. 105,9 MHz) Den som vill kan ta med en julgåva och komma med och förmedla en julhälsning till dem som vill ha besök.

KRONOBY
"I signad juletid": fr 9.00 och 18.00 Julmusik med kören i Adalens skola och Kronoby gymnasium under ledning av Malin Storbjörk och Martina Broberg.
Barnkören: fr 13.15
Julfest med andakt: fr 13.00 vid Sandbacka Vårdcenter, Ventin
Finskspråkig sånggudstjänst: "Kau-neimmat joululaulut" sö 10.00 i kyrkan, Ventin, Elfolk-Lasén. Kyrkkaffe
EVs julfest: sö 13.00 i fh
"De vackraste julsångerna": sö 18.00 i kyrkan, Heidi Tyni, Öst, Elfolk-Lasén
Julglögg: sö 19.15-20.00 i fh för förtroendevalda och frivilliga medarbetare.
Skolgudstjänst för lägstadieskolorna: on 9.00, Häggblom, Elfolk-Lasén

LARSMO
To 15.12 kl. 18 Julbön vid Sandlunden.
kl. 18 Karagruppens julfest (OBS tiden): vid Inremissionshemmet. Julmiddag à 15 €. Håkan Häggblom medverkar.
Fre 16.12 kl. 19 Ungdomarnas julfest: i Xodus. Julprogram, servering, nattvard, julklapp à 3 €. **Lö 17.12 kl. 19.00 Kauneimmat joululaulut:** i församlingshemmet, Wiklund, församlingens barnkörer, andakt Sjöblom. **Sö 18.12 kl. 10.00 Gudstjänst:** Sjöblom, Wiklund, sång av Mathias Svenfelt. Kyrkkaffe. Kyrkvård: Vikarholmen. **kl. 18.00 De vackraste julsångerna:** i kyrkan, Wiklund, Församlingsskören, saxofon Filip Ohls, altarandakt Sjöblom. **Sportlovsresa till Hemavan:** 25.2 - 1.3.2012, för ungdomar och familjer. Anmälan senast den 19.1.2012 till khde Max-Olav Lassila tel. 0500 252 896.

MUNSALA
Julkonsert to kl 19.30: med Wasa Sångargille i kyrkan.
Nätet fr kl 19: ungdomarnas julfest, frivillig julklapp 2 euro.
Gudstjänst sö kl 10: i kyrkan, khden, kantorn.
Julfest sö kl 14: i Pensala bönehus, kh-

INFÖR JULEN

Änglar och andra julsymboler

Tre kvällar inför jul talar **Tua Sandell** i Radio Vegas af-tonandakter om änglar: om vardagsängeln, pratängeln och Gloryängeln! Måndag, tisdag och onsdag klockan 19.20.

Om julkrubbor, tomtar, ljus och glitteränglar, konkreta föremål som för tankarna till julens viktiga budskap handlar Andrum veckan före och vecka efter jul. Bl.a. **Fredrik Portin, Ylva Vikström, Ingemar Johansson** och **Tomas Ray** berättar.

den, kantorn, duett- och strängbands-sång m.m.
Dagklubbens julfest sö kl 18: i förs.h. **Julmys på Nätet ti kl 18:** för alla ungdomar, film m.m.
Julbasaren 6.12 gav 799,65 euro till diakonin o missionen. Tack till alla som bidrog!

NEDERVETIL
Andakt med HHN: 13 i servicecentret, de vackraste julsångerna, julkaffe
Julspelsövning: varje fredag 19.30 i fh. Alla intresserade välkommen med!
Gudstjänst: sö 10 khden, kantorn.
De vackraste julsångerna: sö 19, kyrkokören, damkören, KU:s blåsorkester, altarandakt Per Stenberg.
"I signad juletid": må 19, julmusik med kören i Adalens skola och Kronoby gymnasium under ledning av Malin Storbjörk och Martina Broberg.
Lagstadiets julkyrka: on 8.30 i kyrkan.

NYKARLEBY
Fr kl 19: Ungdomarnas julfest i fh, julklapp 2 € medtages.
Lö kl 18: Julkonsert i kyrkan, Madrigalen, Nykarleby manskör
Sö kl 10: Högmässa, Sandvik, Ringwall
-kl 19: De vackraste julsångerna i kyrkan, Sandvik, Ringwall, kyrkokören, tvärflöjt

PEDERSÖRE
Gudstjänst: Sö 10 i kyrkan, lit. Häggblom, pred. Erikson, Sandstedt-Granvik, D. Häggblom, textläsare Siv Borgmästars, dörrvärdar Sandsund
De vackraste julsångerna: Lö 19 i kyr-

kan, stadens lucia, församlingens körer och kantorer, andakt Häggblom
Julkonsert: Sö 19 i kyrkan med Bel Canto, programblad
Körövning: Fr 18.30 Forsby sångkör i bykyrkan
Julkrubban: intill kyrkan är öppen. Krubban hittas i en vintergrav bredvid klockstapeln
Lediga platser: finns i våra dagklubbar för 4-5 åringar och i musikverkstaden för 3-5 åringar. Mera info och anmälan till Annika Snellman tfn 040-3100448.

PURMO
To 19: Julkören övar i Kyrkhemmet
Fr 19: Julkonsert i kyrkan med Hans Martin.
Sö 10: Högmässa, khden.
15: Byajulfest i Ävist.
On 9.30: Skolandakt i kyrkan.

TERJÄRV
De vackraste julsångerna: i kyrkan lö 17.12 kl 19, barn- och kyrkokörerna; allsång; andakt, khden.
Gudstjänst i Kortjärvi: 4 sönd. i advent 18.12 kl 10 khden, kantorn.
Manskörens julkonsert: i kyrkan sö 18.12 kl 19, solist Sören Lillkung.
Skolgudstjänst: on 21.12 kl 9 khden, kantorn.
Barnens julandakt i kyrkan: on 21.12 kl 10 khden, kantorn.
Julglögg: on 21.12 kl 18-20 för frivilliga medarbetare och förtroendevalda, i förs.h. utdelning av Dagens Lösen.
Kyrkokören: besöker to 22.12 kl 13 Backebo, Gruppöendet och Terjärv vårdcenter.

ANNORLUNDA JULMUSIK

So This Is Christmas i Karis

So This Is Christmas-konserten i S:ta Katarina kyrka har redan hunnit bli lite av en tradition. Konserten kombinerar både mer och mindre kända klassiker och hits. I år lämnar man det mera renodlade pop- och rock-formatet och skruvar till konceptet med kammarjazz med swing och sväng. **Emma-Sara Raunio** står för sången och i bandet spelar: **Jan Hellberg**, klarinett och piano, **Toivo Hellberg**, trummor, **Kjell Wikström**, bas, **Claus Terlinden**, gitarr.
 Lördag 17.12 kl. 19 i S:ta Katarina kyrka i Karis.

*Var dag är en sällsam gåva
 - en skimrande möjlighet*

Ta gärna kontakt om du vill ge en gåva för det kristna arbetet på svenska i Finland. Församlingsförbundet rf. Mannerheimvägen 16 A 9, 00100 Helsingfors, tfn. 09-6126 1540, e-post kontakt@forsamlingsforbundet.fi, konto 405525-2219.

FÖRSAMLINGSFÖRBUNDET.FI

A White Christmas with HBK

JULKONSERT
 Lördag 17.12. kl. 18:00
 Helsinge kyrka S:t Lars
HELINGEBYGDENS KÖR
 Kristian Nyman, piano
 Håkan Wikman, dirigent

Biljetter 10 e vid dörren 15 e
 www.lippu.fi

Annonsera i Kyrkpressen! KP

Kontakta våra annonsförsäljare:
Tom Kytöpuro 041 447 5725, **Björn Sten** 0400 012 390,
Leif Westerling 050 329 4444, **Jonny Åstrand** 050 092 4528

Eller via e-post: annons@kyrkpressen.fi
 Annonnsinfo på www.kyrkpressen.fi

Julklapparna hittar du i nätbokhandeln

FONTANA MEDIA

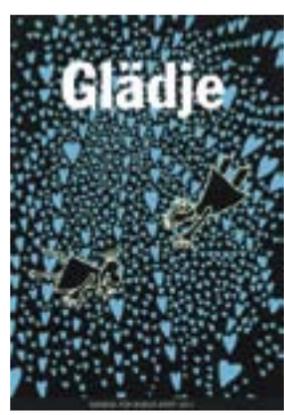
Logga in på vår nätbokhandel www.fontanamedia.fi! Du kan också ringa eller e-posta in din beställning!

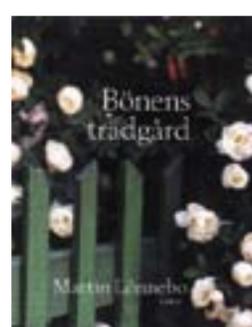
Dagens lösen 2012
 Bibelord och dikter för årets alla dagar!
 Hft. 8,90 €

Ecclesia A.D. 2012
 En fickkalender med söndagarnas och helgdagarnas bibeltexter. Viktiga kontaktuppgifter ingår.
 Ringpärm 12 €

Glädje
Årsbok för Borgå stift 2011
 Vilka är Martin Lönnebos tre portar till glädje? Vad gör Amanda Audas-Kass nästan för lycklig? Och vilka 80 skäl finns det att vara glad över i Borgå stift? Bland annat det här kan du läsa om i Årsbok för Borgå stift, som i år har temat "Glädje". Stiftskronika över året som gått och kontaktuppgifter till församlingar och kyrkliga organisationer ingår.
 Hft. 19,90 €

Bönens trädgård av Martin Lönnebo
 En praktisk och vacker bönbok! Det originella med denna bok är inte bönerna i sig utan Martin Lönnebos förmåga att ge dem nya vingar.
 Inb. 17,90 €

Kom glad och hjärtevarm - en bok om julen
 Finlandssvenska jultraditioner förr och nu, pyssel, recept, andakt, julevangeliet på dialekt och mycket mer!
 Inb. 29,90 €

www.fontanamedia.fi
 tfn (09) 612 615 30
info@fontanamedia.fi

fontana
 M • E • D • I • A

INKAST PATRIK HAGMAN

Occupy Jerusalem

ÄR DU OCKSÅ med i rörelsen? En av de över 100 000 finländare som tillsammans med miljoner runt om i världen samlades för ett par veckor sedan för att sjunga protestsånger och tydligt deklarerade att vi inte erkänner Halonens, Katainens (eller Wahlroos) anspråk på makt över oss utan att vi erkänner en helt annan kung, och bara honom.

De mera envisa i rörelsen samlas varje söndag året om (ungefär som muslimerna demonstrerar mot sina korrupta ledare på fredagarna), men det verkar som det vore extra politisk glöd i samlingarna just den här tiden på året.

Kristus kommer David son, Konung utan like.

Ondskans värde, mörkrets makt, bävar för hans rike.

DE HÄR DEMONSTRATIONERNA är inte direkt inspirerade av demonstrationerna på Wall Street, även om det finns många likheter, utan av en äldre händelse, då folkmassorna i staden Jerusalem samlades för att visa sitt missnöje med sina makthavare. De utropade en främling till kung, och slagorden från den tiden upprepas än i dag. Denne kung, Jesus från Nasaret, lyckades – om än för bara en kort stund – ena den rörelsen (som ofta anklagades för att vara alltför ofokuserad och sakna tydligt politiskt program).

Det är ganska tragiskt hur det gick med den rörelsen. Makthavarna lyckades ganska snabbt vända folkmassan mot kungen, och de avrättade honom kort därefter, ivrigt påhejade av samma folkmassa som utropat honom till kung.

Vi som i dag fortsätter samlas tror dock att historien inte slutade där, utan att det var just i det ögonblicket som det blev tydligt vad för slags kung det var frågan om. Jesus är inte den sorts kung som använder folkmassan som plattform för att ta makten. Inte heller är han kung bara i något slags vag symbolisk mening, vilket vi som följer honom i dag ofta får höra, en "kung" som bara kom för att rädda individuella själar.

PRECIS SOM Occupy Wall Street-människorna drömer om ett annat sätt att ordna världen och försöker omsätta det i praktiken i den egna rörelsen tror vi att Jesus verkligen är kung över ett verkligt rike. Ett rike som inte använder våld och manipulation för att få människor att lyda, och följaktligen inte har några gränser. Jesu rike finns överallt där människor försöker leva på ett sätt som går emot denna världskungens och deras idéer om effektivitet, produktivitet och individualitet. Riket finns där människor följer Jesus vår kung och lever annorlunda.

Det är för att veta hur detta "annorlunda" ser ut som vi träffas varje söndag.

Kristus kommer världens ljus, dödens udd han bryter. In i denna dunkla värld livets källa flyter.

Patrik Hagman är teolog.

JULHÄLSNING BJÖRN VIKSTRÖM

Biskopens julhälsning till Borgå stift

Berättelsen om Jesusbarnets födelse är så bekant för oss att det är för år kan bli allt svårare att upptäcka någonting nytt i den. Men egentligen är det väl inte nyupptäckter som är det primära med julen, utan igenkännandet.

Jag tror att julevangeliet förmår tala till oss och beröra oss just därför att vi känner igen någonting djupt mänskligt i händelserna. Bakgrunden är egentligen lika viktig som själva födelsen. Den berättar om människans utsatthet och längtan efter ljus i mörkret. Den här längtan är i högsta grad aktuell i år då framtidsprognoserna inget stor oro.

Det råder en stämning av utsatthet och maktlöshet över skildringen i Lukasevangeliet. Kejsaren befäller och det unga paret måste lyda. Vid ankomsten till Betlehem finns det inte rum

för dem. Den unga modern måste föda långt borta från hem och familj. Mörkret vilar över bygden.

Mitt i allt detta föds Guds son till världen. Hoppet tänds, stjärnan lyser och änglarna sjunger om fred på jorden och en kommande räddning genom guds barnet. Livet blir emellertid ingen rak och enkel segermarsch för Jesus. Snart tvingas familjen fly, och också på höjden av sin framgång framstår Jesus snarast som en förlorare: övergiven, hänad och dödad.

Vad säger den här berättelsen om vårt liv? Den inbjuder oss att erkänna vår egen utsatthet och vilshenhet. Den lockar oss att längta efter och be om att Guds under skulle kunna födas också i vår verklighet, så att vi likt herdarna kunde få se hur Guds kärlek får synlig gestalt.

FOTO: KP-ARKIV

Julen är densamma varje år, men vårt julfirande varierar. Julevangeliet är densamma, men vi förändras. Det nya som vi trots allt kan upptäcka i julens budskap beror på att vårt perspektiv förändras och våra frågor och önskningsformer om.

Men den riktning som julen öppnar är densamma. Den pekar på vårt behov av

Guds hjälp i våra liv, och den utlovar befrielse, glädje och frid i både hjärta och hem. När det här får ske inser vi att julevangeliet inte bara är en berättelse om en svunnen tid, utan ett vittnesbörd om hur Gud griper in i vår värld.

Jag vill önska Borgå stift och alla dess medlemmar en välsignad, glad och hoppfull jul!

BENÄMNINGAR

Jobbiga termer ersätts

I KP 1.12. 2011 skriver Johan Sandberg under rubriken *På tvären* om barnarbetare. Med anledning av den skrivelsen vill jag svara följande. För det första så finns det ingen formell benämning som heter barnarbetare i vår kyrka i dag utan det heter barnledare. Den termen har funnits sedan början av 1990-talet när behörighetskraven för dem som förr var dagklubbssledare förändrades. Men jag är fullt medveten om att en del församlingar ännu använder termen barnarbetare speciellt för dem som inte är behöriga barnledare.

När det gäller barnarbetsledarna så är ändringar på gång. På sitt möte den 5 december 2011 kommer biskopsmötet att behandla behörighetsvillkor och en kärnkompetensbeskrivning för "kirken varhaiskasvatuksen ohjaaja". På svenska kommer den titeln att bli "ledare för kyrkans barnverksamhet". Den term kommer att ersätta den gamla termen barnarbetsledare.

När det gäller den allmänna termen "barnarbete" så har vi varit med-

vetna om det problematiska i denna term. Därför har vi på centralt håll i redan drygt ett år gått in för att i stället konsekvent använda "barnverksamhet".

ANN-MARI HOLLÄNDER

Branchsekreterare för barn och familjeverksamheten, Kyrkans Central för det Svenska Arbetet

SKAPELSEN

Kvinnan skapades som livskamrat för mannen

I skapelsen delade Gud in mänskligheten i två kön för att de skulle kunna vara fruktsamma, föröka sig och uppfylla jorden. Liksom människan skapades till Guds avbild var kvinnan en perfekt livskamrat för sin man. Naturens ordning gäller och fungerar alltså till Guds ära och oss till gagn, tack och lov!

GUNNEL KULL

Helsingfors

Besvär i övergångsåren?

Övergångsåren är en naturlig tid av förändringar i en kvinnas liv. Estrogennivån sjunker och förorsakar ofta bl.a. värmevallningar, svettningar nattetid, humörsvängningar, irritabilitet, viktökning och sömnlöshet.

Femarelle lindrar övergångsårens symptom*

- **Tryggt.** Femarelle är inte en traditionell soja- eller örtprodukt. Femarelle innehåller ett unikt tofueextrakt DT56a och är en s.k. SERM-produkt som verkar selektivt på vissa mottagarceller tryggt och utan biverkningar
- **Effektivt.** Enligt vetenskapliga studier får 81% av kvinnorna med övergångsårens besvär hjälp av Femarelle redan efter 2 veckors användning.

Femarelle används redan i 15 länder och är bl.a. Norges mest använda produkt vid övergångsårens besvär.

Dosering: 1 kapsel morgon och kväll.

I hälsokostaffärer och på apotek.

Apotekare Bertil Pomoell grundade Valioravinto år 1960 för att befrämja hälsa och välmående med naturliga ämnen. Valioravinto är fortsättningsvis ett familjeföretag som utvecklar, tillverkar och säljer naturprodukter av hög kvalitet.

Något vi borde skriva om?

Tfn 09-61261549 e-post: redaktionen@kyrkpressen.fi

OPINION INFORMATION

Skicka insändaren till:

Kyrkpressen/opinion
Mannerheimvägen 16 A 9, 00100 Helsingfors
E-post: redaktionen@kyrkpressen.fi
Fax: (09) 278 4138.

Insändare måste förses med skribentens namn samt för redaktionens bruk även adress och telefonnummer. Anonyma inlägg accepteras endast i undantagsfall.

Standardlängden för de kortare insändarna är 1 200 tecken. Redaktionen förbehåller sig rätten att förkorta insändarna. Insänd text returneras inte.

Radbytet är en längre insändartext med bildbyline som rymmer 2 000 tecken. Vill du skriva ett Radbyte bör du kontakta redaktionen på förhand.

TRO LÄNGS E8

"Här har många besökt Amerika fler gånger än Helsingfors och Sverige fler gånger än Seinäjoki."

Kollegan Kotimaa gör reportageresa i Svenskosterbottens väckelsebygder.

KLIPP SÄNDEBUDET

Se vem som skapat stjärnorna

"Jag är väldigt glad att Gud gett oss höst-mörkret! Precis som vi människor brukar släcka lamporna i vardagsrummet när vi vill se en film, tonar Gud ner solljuset för att ge oss tillfälle att beundra en alldeles speciell del av Hans under-

bara skapelse: stjärnhimlen."

Mirjam Stenlund i Sändebudet nr 11/2011

När fammo var ängel

I Grankulla kyrka spelar stadens pensionärer upp Jesu födelse för dagisbarnen. Och herdens långa skägg är äkta.

TEXT OCH FOTO:
SOFIA TORVALDS

Det är mörkt. Golvet belyses av en liten brasa. Några tygdjur ligger kring den och värmer sig. Maria och Josef skriker långsamt mot altarskranket som får agera dörr för värdshus där det inte finns rum. Josef håller ömt om sin trolovade.

”En dag måste Josef och Maria ge sig av på en lång resa till Betlehem”, börjar berättelsen.

Josef knackar.

– Finns det något rum för oss?

En vänlig värdshusvärd leder dem till slut fram till stallet.

Barnen från några dagis i Grankulla är premiärpublik för årets första uppvisning av den traditionella jultablån i Grankulla kyrka. Det är för sextonde året i rad Grankullapensionärerna klär ur sig till Josef, Maria, herdar, änglar och vise män för att återberätta Jesu födelse för de minsta.

I år är många av deltagarna med för första gången, så det är extra mycket spänning i luften. En av pensionärerna har varit med från första början, då som vise man. I år fick han rollen som värdshusvärd eftersom benen inte längre höll för så mycket promenerande.

Pensionärerna på scen

– Jag fick idén för sexton år sedan då jag satt på julkaffe i församlingen tillsammans med andra barnträdgårdslärare. Jag hade talat med en gammal dam som bodde i samma hus, och det fick mig att undra varför det alltid är barnen som ska uppträda för pensionärerna. Varför kan det inte vara tvärtom? säger **Johanna Nyholm-Guacci**, barnträdgårdslärare och huvudansvarig för jultablån.

Hon tycker att det är härligt att cirka 200 dagisbarn varje år får vara med om traditionen.

I Grankulla har barnen alltså koll på julevangeliet?

– Jo! De kan det lika bra som de kan simma! skrattar Nyholm-Guacci och syftar på att Grankulla fortfarande satsar på simundervisning medan många andra kommuner skär ner på simlektionerna.

Från seniordans till Betlehem

Men det är inte bara publiken som har roligt, det har skådisarna också. Innan föreställningen ska börja stöter jag ihop med tre änglar i sakristian. Deras vingar är så fina: riktiga fjädrar!

– Känn bara! säger de, och jag petar försiktigt på det vita luddet.

Ingrid Ojaluoma fick sitt ängeluppdrag på ett överraskande ställe: på seniordansen.

– Det var en herre som frågade mig om jag var intresserad av att bli ängel.

Och visst ville hon det. Hon hade inte varit ängel sedan hon var fyra år och fick uppträda i Johanneskyr-

GRANKULLA-PENSIONÄRERNAS JULTABLÅ är en klassiker i Grankulla församlings decemberprogram. Förra veckan blev det fyra föreställningar i Grankulla kyrka. Åtta daghem var där.

kan. Hon har skrivit upp det viktigaste i sin replik på handflatan: Betlehem, barnet, lindat, krubba ...

– Och riktiga änglar har vitt hår. Bra att mitt blivit grått, ler **Gunilla Cavonius**. Hon har följt med jultablån i många år, men i publiken. Nu när hon är pensionerad från sitt jobb på dagis får hon äntligen stå på scen.

Maj-Britt Mecklin berättar att hennes roll har väckt stor entusiasm bland barnbarnen.

– Fammo, säger de, ska du vara ängel! Och så berättar de om det på dagis.

Från herde till jultomte

Efter föreställningen upptäcker jag att en av herdarna ser extra övertygande ut. Han har ett långt, grått skägg och det verkar vara alldeles äkta.

Herden heter **Kristian Strömberg** och är nyligen pensionerad från jobbet som pyrotekniker på Svenska teatern. Han har scenvana också, han har

haft små roller i både *Teaterbåten* och *Topeliuspjäsen*. Men i jultider blir det inga lugna pensionärsdagar för honom. Efter herdeuppdraget väntar följande storsatsning: han ska vara jultomte i ett tjugotal hem på julafton.

Han är säkert en övertygande jultomte, jag ser många barn snegla imponerat på skägget.

– Du får dra i det! säger han.

Jag drar. Och jo: det sitter fast.